

Grażyna Kostkiewicz-Górska, Danuta Zielińska

Materiały do historii regionu za rok 2009

Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny nr 17, 597-635

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Materiały do historii regionu za rok 2009

I. Historia regionu w ujęciu ogólnym

BARAŃSKI Dariusz: Rekonstrukcja największej bitwy wojny siedmioletniej // *Gazeta Wyborcza*. – 2009, dod. *Gorzów Wlkp.* [12 sierpnia 2009], s. 1
Rekonstrukcja bitwy pod Lutynią z 5 grudnia 1757 r.

[BIELECKA Beata]: Historycy o bitwie / (beb). – Il. // *Gazeta Lubuska*. – 2009, nr 224, s. 5d
Sesja historyczna z okazji 250. rocznicy bitwy pod Kunowicami w Słubicach i Frankfurcie nad Odrą

BRZUSTOWICZ Grzegorz Jacek: Szkołcy „żołnierze fortuny” w ekspedycjach militarnych na tereny Księstwa Zachodniopomorskiego i Nowej Marchii podczas wojny trzydziestoletniej. – Choszczno: Ares Usługi Ewa Jabłońska, 2009. – 187 s.: il. (w tym kolor.); 23 cm

CARTOGRAPHIA confinium: zachodnie i północne ziemie Rzeczypospolitej w dawnej kartografii / [red. Edward Jaworski, Radosław Skrycki]; Instytut Historii Nauki Polskiej Akademii Nauk. Zespół Historii Kartografii. Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta w Gorzowie Wlkp. – Gorzów Wlkp.: Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta, 2009. – 142 s.: il.; 23 cm

Zawiera: Edward Jaworski: Wstęp. – Małgorzata Barczyńska-Kowańdy: Zbiory kartograficzne Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gorzowie Wielkopolskim. – Jarosław Łuczynski: Północne i północno-zachodnie pogranicze na szesnastowiecznych mapach Polski i jej sąsiadów. – Bogusław Czechowicz: GRÜNDLICH UND GENAU DURCHSUCHTER ODERSTROHM... O mapie dorzecza Odry gruntowniej i dokładniej. – Radosław Skrycki: Personifikacje Odry w kartografii. – Andrzej Konias: Śląsk w kartografii fryderycjańskiej XVIII wieku. – Kazimierz Kozica: Śląsko-wielkopolski epizod graniczny w Dolinie Baryczy z XVIII w. na dawnych mapach Śląska z tego okresu. – Krzysztof Strzelecki: Przestrzeń miasta Słupska w dawnej kartografii pruskiej. – Krystyna Szykuła: Historyczne aspekty zachodnich ziem dzisiejszej Polski na przykładzie wybranych kartografików w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu

CHAJEWSKI Dariusz: Kiedy były Szwedzi. – Il. // *Tygodnik Lubuski*. – 2009, nr 16, s. 4-5
Pozostałości po wojnie trzydziestoletniej

250 ROCZNICA bitwy pod Kijami: materiały z konferencji naukowej zorganizowanej 20 listopada 2009 roku w Sulechowie / [red. Marek Nowacki]. – [Biała Podlaska]: Arte [etc.], 2009. – 141 s.: il.; 24 cm

Zawiera: Ignacy Odważny – Burmistrz Sulechowa: Słowo wstępne. – Hans Joachim Wangnick: Die Schlacht bei Kay und ihre Begleitumstände für die Bewohner von Zulichau (Bitwa pod Kijami i jej znaczenie dla mieszkańców Sulechowa). – Werner Vogel: Das Haus Brandenburg Geschichte und Aufgabe (Dom Brandenburski – historia i zadania). – Tadeusz Rawski: Sztuka wojenna wojny siedmioletniej na tle epoki. – Robert Kisiel: Bitwa pod Kijami na tle innych batalii prusko-rosyjskich wojny siedmioletniej. – Tomasz Jaworski: Wpływ wojny siedmioletniej na modernizację pogranicza polsko-łużyckiego, a głównie Dolnych Łużyc. – Włodzimierz Kwaśniewicz: Broń palna armii europejskich XVIII wieku. – Jerzy Piotr Majchrzak: Bitwa pod Kijami w świetle pruskich źródeł archiwalnych. – Mirosław Grzegorz Przeździecki: Początek kampanii wojennej 1759 roku do 23 lipca. – Kamil Szpotkowski: Pożywienie wojenne ludności cywilnej i wojsk w okresie wojny siedmioletniej. – Adam Gonciarz: Plany bitwy pod Kijami w zbiorach Muzeum Regionalnego w Świebodzinie

DZIEDZICTWO kulturowe regionu pogranicza. T. 2 / pod red. Elżbiety Skorupskiej-Raczyńskiej i Joanny Rutkowskiej; Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Gorzowie Wielkopolskim. – Gorzów Wielkopolski: Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej, 2009. – 195 s.; 25 cm

Zawiera: Joanna Rutkowska, Elżbieta Skorupska-Raczyńska: Przedmowa. – Jadwiga Zieniukowa: O polonikach w dawnej prasie łużyckiej. – Wołodimir Welykoczyj, Diana Welykoczyj: Ukraińska historiografia Polonii Galicji Wschodniej w latach 1914–1919. Halina Uchto: O przyjaźni polskich i ukraińskich studentów. – Gabriela Balcerzak: Istota prowincjonalności. Ćwierć wieku ćwiczeń z „trudną” sztuką. – Paweł Łobaczewski: Czy to, co dla nas ważne, każe inaczej spoglądać na siebie i swoich? – Arkadiusz Kalin: Polsko-niemieckie granice literackie w prozie Andrzeja Stasiuka. – Katarzyna Taborska: „Prom” / „Die Fähre” «aus der Ferne betrachtet». Próba rekonstrukcji polsko-niemieckiego dialogu. – Sławomir Iwasiów: Narracja emigracyjna Dariusza Muszera. – Agnieszka Wojtkowiak-Czypar: Romowie a polski system edukacji. – Małgorzata Kamczyc-Suyiinc: Działalność edukacyjna Małej Akademii Jazzu. – Mykoła Lesiuk: Formy czasu przeszłego w historii języka polskiego i języka ukraińskiego. – Ewa Goluchowska: Zmiany języka w sferze religii na obszarze dawnego Wielkiego Księstwa Litewskiego. Aspekty socjolingwistyczne. – Wojciech Kuska: Językowa kreacja światła i mroku w powieści Wiesława Myślińskiego „Widnokrąg” (próba badawcza). – Elżbieta Skorupska-Raczyńska: Językowy obraz księdza w polszczyźnie ogólnej. – Jan Plócienniczak: Imiona chrzestne na Ziemiach Zachodnich (na materiale parafialnych ksiąg chrztu w Trzebiszewie, 1946–2005). – Piotr Jan Zabagło: Światowy i ogólnopolski kontekst ruchu charyzmatycznego w Głogowie

EUROPA, Slavia, Germania: w poszukiwaniu tożsamości / pod red. Wojciecha J. Burszty, Macieja J. Dudziaka, Roberta Piotrowskiego; Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Gorzowie Wielkopolskim. – Gorzów Wielkopolski; Warszawa: Sławistyczny Ośrodek Wydawniczy (SOW). Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, 2009. – 194, [1] s.; 21 cm

Zawiera: Wojciech J. Burszta, Maciej J. Dudziak, Robert Piotrowski: Europa – Slavia – Germania. W poszukiwaniu tożsamości. – Joanna Nowak: Romantycy polscy o tożsamości. – Lilla Moroz-Grzelak: Spojrzenie na relacje polsko-niemieckie przez pryzmat idei wspólnoty słowiańskiej. – Katarzyna Wrzesińska: Panslawizm w piśmiennictwie Narodowej Demokracji do 1914 roku. – Zbigniew Czarnuch: Polak – mieszkaniec ziemi zwanej dawniej Nową Marchią. – Robert Piotrowski: Jakim zabytkiem dla Gorzowa będzie dawny landsberski dom literatów? – Martin A. Volker: Ernst Henseler (1852-1940), Maler aus dem Warthebruch – Eine Skizze. – Jadwiga Zieniukowa: Problem tożsamości łużyckiej w perspektywie historycznej, widziany okiem językoznawcy. – Anna Zielińska: Język w narracjach tożsamościowych. Z badań na pograniczu słowiańsko-bałtyckim. – Ewa Goluchowska: Język religii na pograniczu polsko-wschodnio-słowiańskim. Postulaty badawcze. – Iclaus Steinke: Haben alle Sprachen in der EU eine Zukunft? – (Über-legungen zur künftigen Stellung des Polnischen und Deutschen). – Tomasz Wicher-kiewicz: Języki regionalne w Europie Środkowej: nowa jakość w polityce językowej – nowy wymiar tożsamości. – Jacek Sobczak: Ochrona mniejszości narodowych w prawie europejskim

LÜDERITZ Jörg: Z Nowej Marchii do Nowej Marchii / z jęz. niem. przeł. Bolesław Mrozewicz; sł. wstępne i oprac. Leszek Mrozewicz; Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. – Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2009. – 213, [2] s.: il.; 24 cm

PUPEL Bogusław: Franz Balthazar Schönberg von Brenkenhoff (1723-1780). – Il. // *Kwartalnik Drezdenecki*. – 2009, nr 2, s. 3

RYMAR Edward: Nazwy wodne dorzecza dolnej Odry: uzupełnienia. – [Cz. 1] // *Przegląd Zachodniopomorski*. – R. 24 (2009), z. 2, s. 91-122

RYMAR Edward: Rycerstwo ziemi świdwińskiej w XII-XVI wieku // *Przegląd Zachodniopomorski*. – R. 24 (2009), z. 3, s. 7-50

SPOJRZENIA na pogranicza dawniej i dziś. Budowanie tożsamości na pograniczach / red. Bogumiła Burda, Małgorzata Szymczak. – Zielona Góra: Lubuskie Towarzystwo Naukowe, 2009. – 265 s.: il.; 24 cm. – (Rocznik Lubuski; t.35, cz. 1)

Zawiera: Pogranicza w perspektywie dziejowej: Adam Kucharski: Europejskie pogranicza Hiszpanii w oczach polskich podróżników, dyplomatów i żołnierzy (XVI-XIX w.). – Maria Barbara Topolska: Znaczenie polskiego wschodniego pogranicza kulturowego dla poszerzania zasięgu zachodniej cywilizacji w XVI-XIX w. – Paweł Sierżęga: Litwa w sarmackiej myśli historycznej doby oświecenia. – Andrzej Stroynowski: Elita polityczna Wielkopolski w epoce stanisławowskiej. – Grażyna Wyder: Działalność edukacyjna kobiet-Polek w Wielkim Księstwie Poznańskim w drugiej połowie XIX wieku jako czynnik kształtowania świadomości narodowej. – Stefan Konstańczak: Jak może trwać pojęcie Ojczyzny w świadomości narodowej bez istnienia własnego państwa? Koncepcja rozczłonii Ojczyzny Karola Libelta. – Ewelina Lesisz: Huculszczyzna jako „mała Ojczyzna” w polskiej świadomości galicyjskiej na przełomie XIX i XX wieku. – František Čapka: Powojenne osiedlanie pogranicza ziem czeskich po drugiej wojnie światowej i jego nowy kształt. – Maciej Fic: Wpływ ludności napływowej na funkcjonowanie szkolnictwa województwa śląskiego w latach 1945-1950. – Radosław Domke: Migracje ludności na Ziemiach Odzyskanych w latach 1945-1948. – Robert Skobelski: Początki zatrudnienia polskich kobiet w NRD (1965-1971).

Współczesność i tożsamość na pograniczu: Małgorzata Skotnicka: Integracja kulturalna Euroregionu Nysa (pogranicze polsko- czesko-niemieckie) na przełomie XX i XXI wieku na przykładzie „Nowin Jeleniogórskich” i innych źródeł. – Katarzyna Ruhland: Mała ojczyzna ponad granicą? Cienie przeszłości, wspólne inicjatywy kulturalne i edukacyjne oraz plany na przyszłość w polskim Zgorzelcu i niemieckim Górlitz. – Bogumiła BURDA: Pojęcie regionu ojczystego, regionów świata, „dużej” i „małej” Ojczyzny na przykładzie Dolnego Śląska. – Gerard Kosmala, Waldemar Spallek: Górny Śląsk – przypadek szczególnego pogranicza. – Barbara Techmańska: Jestem stąd, więc... – poczucie tożsamości mieszkańców ziemi lubińskiej i polkowickiej. – Jaroslav Vaculik: Wołyń – poszukiwania tożsamości wśród ludności. – Bohdan Halczak: „Mała” i „duża” ojczyzna Łemków

STUDIA Zachodnie. T.11 / red. nauk. Dariusz Dolański. – Zielona Góra: Uniwersytet Zielonogórski, 2009. – 242 s.: il.; 24 cm

Zawiera: Artykuły i opracowania: Paweł Karp: Postawa Henryka IX głogowskiego i Jana zagańskiego wobec wypraw husyckich w roku 1432 w świetle listów wójta nowomarchijskiego do wielkiego mistrza zakonu krzyżackiego. – Adam Górski: Rodzina von Jeuthe – przyczynek do dziejów społeczeństwa Zielonej Góry. – Jarosław Kuczer: Szlachcic In Christo seeliglich. Edukacja młodzieży szlacheckiej Śląska w czasach habsburskich na przykładzie księstwa głogowskiego. – Marcin Adamczak: Chronik der evangelisch-lutherischen Kirche und Gemeinde zu Wollstein von 1602 bis 1839 jako źródło badań nad protestantyzmem i regionem. – Anna Janczys: Chronik der Stadt Sprottau Johanna Gottloba Kreisa. – Tomasz Mróz, Anna Janczys: Rudolf Haym (1821-1901) i jego zielonogórskie korzenie. – Przemysław

Bartkowiak: Działalność nielegalnych organizacji młodzieżowych w latach 1945–1956 na terenie Żar. – Radosław Domke: Warunki bytowe mieszkańców Gorzowa Wielkopolskiego w czasach stalinowskich (1948–1956). – Daniel Koteluk, Stanisław Matusiak: Działacze chłopski wobec kolektywizacji wsi zielonogórskiej w latach 1948–1956. – Anna Szczepańska: Stanowisko władz PRL wobec praskiej wiosny 1968 roku. – Wanda Jarząbek: Z zimną wojną w tle. Polska wobec stosunków dwustronnych z RFN w latach 1956–1981. **Materiały źródłowe:** Jarosław Kuczer: Spis właścicieli dóbr ziemskich księstwa świdnicko-jaworskiego z 1690 roku. – Robert Skobelski: Enerdowski rewizjonizm wobec granicy na Odrze i Nysie Łużyckiej w świetle polskich dokumentów archiwalnych. **Recenzje:** Krzysztof Maciej Kowalski: *Inskrypcje na dzwonach gotyckich w Prusach. Studium z epigrafiki kampanologicznej*, Gdańsk 2006, ss. 394 (Aleksandra Losik). – Katarzyna Adamek-Pujso: *Działalność kulturotwórcza księżąt żagańskich Bironów (1786–1862)*, cz. 1-2, Zielona Góra 2007, ss. 292 i 208 (Bogusław Czechowicz). – „*Kronika miasta Poznania*”. *Wiosna Ludów*, 2008, nr 1, ss. 348 (Kamil Banaszewski). – Grzegorz Jacek Pelica: *Kościół prawosławny w województwie lubelskim (1918–1939)*, Lublin 2007, ss. 447 (Stefan Dudra). – *Wokół znaków i symboli. Herby, pieczęcie i monety na Pomorzu, Śląsku i ziemi lubuskiej do 1945 roku*, red. Agnieszka Chlebowska i Agnieszka Gut, Warszawa 2008, ss. 180 (Joanna Karczewska). – Aleksander Smoliński: *I Armia Konna podczas walk na polskim teatrze działań wojennych w 1920 roku. Organizacja, uzbrojenie, wyposażenie oraz wartość bojowa*, Toruń 2008, ss. 508 (Dariusz Fabisz). – Antoni Kura: *Aparat bezpieczeństwa i wymiar sprawiedliwości wobec kolektywizacji wsi polskiej 1948-1956*, Warszawa 2006, ss. 310 (Daniel Koteluk). – Piotr Osęka: *Marzec'68*, Kraków 2008, ss. 315 (Radosław Domke). – Wanda Jarząbek: *Polska wobec Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie. Plany i rzeczywistość 1964–1975*, Warszawa 2008, ss. 276 (Robert Skobelski)

SZULTKA Zygmunt: O badaniach regionalnych uwag kilka: (na marginesie książki Grzegorza J. Brzustowicza, *Bitwa pod Granowem 1627*) // *Przegląd Zachodniopomorski*. – R. 24 (2009), z. 4, s. 165-185

WSPÓŁCZESNA wizja miasta w teorii i praktyce społecznej / red. Żywia Leszkowicz-Baczyńska, Justyna Nyćkowiak. – Zielona Góra: Lubuskie Towarzystwo Naukowe, 2009. – 265 s.: il.; 24 cm. – (Rocznik Lubuski; t.35, cz. 2)

Zawiera: **Społeczna mapa miasta:** Justyna Nyćkowiak: Człowiek w obrazie miasta – aktor drugiego planu? – Piotr Luczys: Mapa jako narzędzie klasyfikacji danych w socjologii.

Poza przestrzenną lokalizację wyobrażeń: Jan Swianiewicz: Akumulacja ludzi, akumulacja kapitału. O splocie kapitalizmu i biopolityki na przykładzie nowoczesnej urbanizacji. **Definiowanie własnej przestrzeni miejskiej:** Maciej Frąckowiak: Banksy'ego/Banksym walka o obiektyw turysty. Notatki o oporze w przestrzeni miasta. – Monika Rosińska: Ruch w mieście czy miasto w ruchu? Dialektyka miejskiego rytmu. – Monika Rosińska, Piotr Luczys: Miasto światła, światła miasta, czy... światło w mieście? Sztuczne oświetlenie w kontekście przestrzeni miejskiej. **Od miasta europejskiego do peryferyjnego. Historyczne i społeczne uwarunkowania rozwoju miast:** Łukasz Pater: Wczesnokapitalistyczne metropolie – Manchester. – Marcin Napiórkowski: Ulice Warszawy jako świadkowie powstania. Przemiany semantyki przestrzeni. – Katarzyna Walentynowicz-Moryl: Wybory edukacyjne mieszkańców miast. – Renata Ksnypl-Kopec: Krosno Odrzańskie jako strategiczny punkt obrony zachodnich rubieży Polski średniowiecznej

ZAPISALI się w dziejach Środkowego Nadodrza: szkice biograficzne / red. nauk. Przemysław Bartkowiak, Jarosław Kuczer, Dawid Kotlarek. – Zielona Góra: Pro Libris – Wydawnictwo WiMBP im. C. Norwida, 2009. – 161 s.: il.; 24 cm

ŻYTYNIEC Rafał: Pogranicze kultur – kultura pogranicza: refleksje na przykładzie polsko-niemieckim: „Ziemie Odzyskane” – Ziemie Zachodnie i Północne. – Il. // *Studia Paradyskie*. – T. 19 (2009), s. 151-173

Mapy, przewodniki, słowniki

BARAŃSKA Katarzyna, JERMACZEK Andrzej: Murawy kserotermiczne Gorzowa Wielkopolskiego: przewodnik przyrodniczo-turystyczny. – Świebodzin: Wydawnictwo Klubu Przyrodników, 2009. – 53 s.: il. (gł. kolor.); 16 cm

CHMIELEWSKI Andrzej: Przyroda gminy Trzciel. – Międzyrzecz: Wydawnictwo Literat Andrzej Chmielewski; Trzciel: na zlec. Urzędu Miasta i Gminy Trzciel, 2009. – 64 s.: il. kolor.; 21 cm

GORZÓW Wielkopolski: miasto w Europie / [fot. D. Adamski et al.]. – Bydgoszcz: Wydawnictwo Unitex, 2009. – 95, [17] s.: il. kolor.; 31 cm

GÓRECKA Aneta, MICHALSKI Krzysztof: Szlakiem Warty. – Poznań: WSTiRW Warta Poznań, 2009. – [70] s.: fot. kolor.; 30 cm

LUBUSKIE jako region we współczesnym świecie / pod red. Bernadetty Nitschke i Jarosława Flakowskiego; [Uniwersytet Zielonogórski]. – Zielona Góra: Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, 2009. – 161 s.: il.; 24 cm

NIEZWYKŁE i tajemnicze miejsca Ziemi Lubuskiej: osiem szlaków, dzięki którym można poznać nasz region: praca zbiorowa dziennikarzy „Gazety Lubuskiej” / Henryka Bednarska [i in.]; red. Tomasz Czyżniewski. – Zielona Góra: Gazeta Lubuska, 2009. – 199 s.: il. (gł. kolor.); 30 cm

OBSZARY Natura 2000 bogactwem regionu / red. nauk. Ludwik Lipnicki, Piotr Grochowski. – Gorzów Wlkp.: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Biznesu, 2009. – 152 s.: il. (gł. kolor.); 23 cm

PRZYRODA gminy Skwierzyna: praca zbiorowa / pod red. Ludwika Lipnickiego. – Skwierzyna: na zlec. Urzędu Miejskiego, 2009. – 278, [1] s.: fot. kolor.; 30 cm

SICZYŃSKI Daniel: Landsberg przełożony na Gorzów. – Il. // *Tylko Gorzów*. – 2009, nr 24, s. 11

Nowe wydanie planu miasta Landsbergu

WITNICA, Słońsk, Górzycza: praktyczny informator turystyczny / [fot. Piotr Chara]. – [Witnica]: [s. n.], [2009]. – [32] s.: fot. kolor.; 15 x 21 cm

Władza, administracja, stosunki polityczne

POLSKIE niepodległości: wizje państwa i społeczeństwa w okresach przełomów 1918-1945-1989 / pod red. nauk. Janusza Farysia, Przemysława Słowińskiego, Tomasza Sikorskiego; Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Gorzowie Wielkop.

skim. – Gorzów Wielkopolski: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, 2009. – 406 s.; 25 cm

Zawiera m. in.: Jan Ryszard Sielezin: Wizja rozwoju gospodarczego Ziem Odzyskanych w programie PSL (1945-1946). – Zbigniew Wiczkowski: Landsberg – Gorzów „miasto niczyje” od stycznia do sierpnia 1945 roku. – Przemysław Słowiński: administracja w procesach osadniczych na terenie Pomorza Zachodniego w latach 1945-1950. – Anna Bielska: Wizja państwa i społeczeństwa polskiego w publikacjach Kazimierza Marcinkiewicza na łamach miesięcznika katolickiego „Aspekty” w latach 1989-1994

POST hominum memoriam: profesorowi Januszowi Farysiowi – uczniowie i przyjaciele / pod. red. nauk. Elżbiety Skorupskiej-Raczyńskiej i Przemysława Słowińskiego; Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Gorzowie Wielkopolskim. – Gorzów Wielkopolski: Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej, 2009. – 290 s.: il. (gł. kolor.); 24 cm

Zawiera m. in.: Przemysław Słowiński: Zmiana nazw miejscowości na terenie Ziem Zachodnich i Północnych w świetle publikacji dzienników urzędowych. – Paweł Leszczyński: Wpływ strukturalnej reformy edukacji z 1999 roku na kondycję finansową jednostek samorządu terytorialnego województwa lubuskiego w latach 1999-2000

STAN wojenny na Ziemi Lubuskiej / red. nauk. Czesław Osękowski, Robert Skobelski. – Zielona Góra: Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, 2009. – 275 s.: il.; 25 cm

Zawiera: Czesław Osękowski: Wstęp. – Stanisław Jankowiak: Stan wojenny w województwie zielonogórskim. – Dariusz A. Rymar: Stan wojenny w województwie gorzowskim (13 grudnia 1981 – lipiec 1983). – Marek Zawadka: Stan wojenny w Głogowie – wybrane aspekty. – Janina Wallis: Oświata i kultura w okresie stanu wojennego w województwie zielonogórskim. – Arkadiusz Cincio: Środowisko twórców, działaczy i pracowników kultury województwa zielonogórskiego w okresie stanu wojennego. – Krzysztof Błaszczak: Niezależne Zrzeszenie Studentów w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Zielonej Górze po wprowadzeniu stanu wojennego. – Stanisław Jankowiak: Źródła dotyczące stanu wojennego na Środkowym Nadodrzu w archiwum IPN w Poznaniu. – Dariusz A. Rymar: Źródła do badań nad stanem wojennym w województwie gorzowskim w zasobie Archiwum Państwowego w Gorzowie Wielkopolskim. – Tadeusz Dzwonkowski: Źródła do dziejów stanu wojennego w latach 1981–1983 przechowywane w Archiwum Państwowym w Zielonej Górze. – Ks. Dariusz Śmierchalski-Wachoc: Zielonogórska Służba Bezpieczeństwa wobec Kościoła gorzowskiego w latach 1971–1990 w świetle jej dokumentów. **Wspomnienia.** Włodzimierz Bogucki: Wspomnienie o stanie wojennym. – Walerian Piotrowski: Stan wojenny w Zielonej Górze – po 25 latach. Refleksje adwokata – obrońcy sądowego. – Marek Rusakiewicz: Młodzi w podziemiu. – Edward Mincer: Przypadek dziennikarza w stanie wojennym. – Stanisław Żytkowski: Podziemie w stanie wojennym. – Andrzej Perlak: Stan wojenny z za krat. – Grażyna Pytlak: Nielegalne wydawnictwa w regionie gorzowskim

Mieszkańcy i ich migracja

BORKOWSKI Maciej, KIRMIEL Andrzej, WŁODARCZYK Tamara: Śladami Żydów: Dolny Śląsk, Opolszczyzna, Ziemia Lubuska. – Warszawa: Muzeum Historii Żydów Polskich, 2008. – 160 s.: il. (w tym kolor.); 24 cm

CZYŻNIEWSKI Tomasz: Śladami Żydów. – Il. // *Tygodnik Lubuski*. – 2009, nr 28, s. 3
Historia Żydów na Ziemi Lubuskiej

EKSPERTYZA efektywności wsparcia świadczonego na rzecz społeczności romskiej w ramach realizowanego w gminie Zawiercie projektu „Zawierciańscy Romowie wczoraj i dziś – promocja integracji społeczności romskiej w Zawierciu” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, poddziałanie 1.3.1 – projekty na rzecz społeczności romskiej” / oprac. Zygmunt Knopik; Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawierciu. – Zawiercie: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, 2009. – 57 s.: il. (w tym kolor.); 21 cm

JAKIMIK Elżbieta Alina: Romowie: koczownictwo, osiadły tryb życia – wybór, konieczność czy przymus?. – Szczecinek: Związek Romów Polskich: Instytut Pamięci i Dziedzictwa Romów oraz Ofiar Holokaustu, 2009. – 50 s.; 21 cm

JAKIMIK Elżbieta Alina, GIERLIŃSKI Karol Parno: Kobieta w środowisku romskim. – Szczecinek: Związek Romów Polskich, [2009]. – 25, [1] s.: il.; 21 cm

MIŚKIEWICZ Aleksander: Tatarzy na Ziemiach Zachodnich Polski w latach 1945-2005. – Gorzów Wielkopolski: Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta, 2009. – 216 s.: il.; 24 cm

PECUCH Mirosław: Tożsamość kulturowa Łemków w zachodniej Polsce i na Ukrainie: studium porównawcze. – Gorzów Wielkopolski: Zjednoczenie Łemków, Koło w Gorzowie Wlkp., 2009. – 208 s., [16] s. tabl.: il. (w tym kolor.); 24 cm

TATARZY polscy: historia i kultura Tatarów w Polsce: Zamek Książąt Pomorskich w Szczecinie, grudzień 2008–marzec 2009 / [teksty: Jacek Gutowski et al.]. – Szczecin: Zamek Książąt Pomorskich, 2009. – 96 s.: il. kolor.; 27 cm

Nauka, oświata, kultura, sport, turystyka

BIELINIS-KOPEĆ Barbara: Nasze zamki i pałace popadają w ruinę: rozm. z... lubuskim wojewódzkim konserwatorem zabytków / rozm. przepr. Dariusz Chajewski. – Il. // *Tygodnik Lubuski*. – 2009, nr 25, s. 2

CZYŻNIEWSKI Tomasz: Jak król dostał baty pod Kijami. – Il. // *Gazeta Lubuska*. (Wyd. D). – 2009, nr 273, s. 8
Przebieg bitwy pod Sulechowem w 1759 r.

EUROREGION Pro Europa Viadrina: 15 lat współpracy na pograniczu polsko-niemieckim: praca zbiorowa / red. Krzysztof Szydłak. – Gorzów Wlkp.: Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu „Pro Europa Viadrina”, 2009. – 276 s.: il. (w tym kolor.); 24 cm

GREULING Christa: Ursula Hasse-Dresing zum Geburtstag. – (Aus der Arbeit der BAG). – Il. // *Heimatblatt*. – 2009, nr 38, s. 7-9
Działalność Ursuli Hasse-Dresing

HASSE-DRESING Ursula: Liebe Landsleute aus Kreis und Stadt Landsberg! // *Heimatblatt*. – 2009, nr 38, s. 3-4

Zapowiedź rozwiązania BAG (Bundesgemeinschaft Landsbers/W.)

HASSE-DRESING Ursula: Neues aus unserem Museum. – (Aus der Arbeit der BAG). – Il. // *Heimatblatt*. – 2009, nr 38, s. 6-7

Nowości w Heimatmuseum und Archiv w Herfordzie

JĘZYK, religia, tożsamość. T. 3 / pod red. nauk. Grzegorza Cyrana, Elżbiety Skorupskiej-Raczyńskiej; Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Gorzowie Wielkopolskim, Uniwersytetu Szczecińskiego. Wydział Teologiczny. – Gorzów Wielkopolski: Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej, 2009. – 457 s.: il.; 25 cm

KALINOWSKI Leszek: Groziła im śmierć. – Il. // *Gazeta Lubuska (Wyd. D)*. – 2009, nr 228, s. 16

Historia Tajnej Organizacji Nauczycielskiej i lubuskiego Klubu Tajnego Nauczania

KARPYZA Witold: Ziemia wołkowyska. 4. – Łęborg: Przemysław Stanisław Mikuśński, [2009]. – 145 s.: il.; 23 cm

KRZYMUSKA-FAFIUS Zofia: Studia nad rzeźbą średniowieczną na Pomorzu Zachodnim / Muzeum Narodowe w Szczecinie. – Szczecin: Muzeum Narodowe, 2009. – 250 s.: il.; 24 cm

NOWAK Włodzimierz: Serce narodu koło przystanku. – Wołowiec: Wydawnictwo Czarne, 2009. – 249, [6] s.: il.; 20 cm

PECUCH Mirosław: Ginące zawody na terenie tzw. Błot Warciańskich. – Il. // *Czas i Przestrzeń*. – 2009, nr 13, s. 14

Opis kultury Doliny Dolnej Warty obejmujący ginące zawody na ww. terenie

REWIENSKI Andrzej: Dla Eriki czyli Jak III Rzesza geszefty robiła / grafika Aleksandra Jerzowska; tł. Eugenia Czulicka. – Gorzów Wielkopolski: F. W. „Chronos-Praecision”, [ca 2009]. – 37 s.: il.; 21x30 cm

SEUL Zygfryd: Gwarili na Bukowinie...: baśnie, legendy i historie prawdziwe / zebrała i spisała Joanna Gorzelana. – Gorzów Wielkopolski: Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej, 2009. – 100 s.: 1 mapa, err.; 25 cm

Archeologia

BARAŃSKI Dariusz: Dwie studnie na „trójce” // *Gazeta Wyborcza*. – 2009, dod. *Gorzów Wlkp.* [21 sierpnia 2009], s. 3

Odkrycie archeologiczne na trasie S3 w Karninie koło Gorzowa Wlkp.

BARAŃSKI Dariusz: Wielki gród na dwie świątynie // *Gazeta Wyborcza*. – 2009, dod. *Gorzów Wlkp.*[21 lipca 2009], s. 2

Wykopaliska w Santoku badające kamienne fundamenty kościoła św. Andrzeja

GRALIŃSKI Grzegorz: Projekt Danków 2009 – podsumowany. – Il. // *Ziemia Strzelecka*. – 2009, nr 16, s. 9

Podsumowanie projektu naukowego Danków 2009

KARKOSZKA Mateusz: Danków – raj dla archeologów. – Il. // *Ziemia Strzelecka*. – 2009, nr 3, s. 2

Ślady dawnego grodu w Dankowie

KARKOSZKA Mateusz: Niezwykłe głazy. – Il. // *Ziemia Strzelecka*. – 2009, nr 11, s. 6

Badania archeologów – głazy narzutowe w Macharach i Żabicku

KARKOSZKA Mateusz: Tu byli prehistoryczni ludzie. – Il. // *Ziemia Strzelecka*. – 2009, nr 12, s. 4

Wyniki badań archeologicznych w okolicach Machar i Żabicka

ŁUKASIEWICZ Artur: Sensacja sprzed tysiąca lat – i co dalej. – Il. // *Gazeta Wyborcza*. – 2009, dod. *Gorzów Wlkp.*[16 grudnia 2009], s. 1

Wykopaliska archeologiczne na jeziorze Niesłysz

ŁUKASIEWICZ Artur: Ten most ma tysiąc lat. – Il. // *Gazeta Wyborcza*. – 2009, dod. *Gorzów Wlkp.*[22-23 sierpnia 2009], s. 1

Znalezisko historyczne na jeziorze Niesłysz w województwie lubuskim

SINKOWSKI Stanisław: Z ziemi wyjęte. – Il. // *Czas i Przestrzeń*. – 2009, nr 13, s. 12

Odkrycia archeologiczne podczas rozbudowy gmachu Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gorzowie Wlkp.

Wojsko, zakony

FRANAS Stanisław: Joannici. – Il. // *Powiatowa*. – 2009, nr 06, s. 14

Suwerenny Rycerski Zakon Szpitalników św. Jana Jerozolimskiego z Rodos i Malty na terenie Ziemi Lubuskiej

HEIN Dariusz: Zamki joannitów w Polsce. – Poznań, Poznań: [s. n.], 2009. – 223 s.: il.; 24 cm

Wyznania

AKCJA Katolicka diecezji zielonogórsko-gorzowskiej 1994 2009 / [red. i wybór tekstów Urszula i Ryszard Furtak]. – Zielona Góra: Wydawnictwo Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej, 2009. – 129 s.: il. kolor.; 21x21 cm

DUDRA Stefan: Cerkiew w diasporze: z dziejów prawosławnej diecezji wrocławsko-szczecińskiej. – Poznań: Wydawnictwo Poznańskie, 2009. – 322, [1] s.: il.; 24 cm

DUDRA Stefan: Kościół prawosławny na Pomorzu Zachodnim. – Cz. 2 // *Przegląd Zachodniopomorski*. – R. 24 (2009), z. 1, s. 85-100

RYMAR Edward: Prałatura kapituły kamińskiej w XII-XVI wieku. – Cz. 1: Prepozyci // *Przegląd Zachodniopomorski*. – R. 24 (2009), z. 1 s. 5-30

RYMAR Edward: Prałatura kapituły kamińskiej w XII-XVI wieku. – Cz. 2: Dziekani // *Przegląd Zachodniopomorski*. – R. 24 (2009), z. 2, s. 7-24

RYMAR Edward: Prałatura kapituły kamińskiej w XII-XVI wieku. – Cz. 3: Scholastyki i kantorzy // *Przegląd Zachodniopomorski*. – R. 24 (2009), z. 4, s. 5-27

SCHROETER Ulrich: Generalkirchenvisitation des Kirchenkreises Landsberg II im Jahr 1931. – (Aus der Geschichte unserer Heimat). – Il. // *Heimatblatt*. – 2009, nr 38, s. 25-27

Wizytacja w powiecie kościelnym Landsberg II w roku 1931 (zawiera przedruk tekstu: Schroeter Georg: Auftakt zur Generalkirchenvisitation z "Vietzer Tageblatt" z 13 maja 1931)

SZYMAŃSKA-DEREŃ Małgorzata: Kościoły zrębowe i szkieletowe województwa lubuskiego. – Zielona Góra: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków, 2009. – 144 s.: il.; 22 cm

ŚMIERZCHAŁSKI-WACHOCZ Dariusz: Ks. Infułat Władysław Sygnatowicz w dialogu z władzą ludową // *Studia Paradyskie*. – T. 19 (2009), s. 237-257
Działalność ks. Infułata Władysława Sygnatowicza na rzecz gorzowskiego kościoła

WEJMAN Grzegorz: Organizacja Kościoła Katolickiego na Pomorzu Zachodnim i Ziemi Lubuskiej w latach 1945-1972. – Wyd. 1 (dodruk). – Szczecin: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, 2009. – 666 s.: il.; 24 cm

Biblioteka, archiwa, muzea, wydawnictwa

BABICKI M[ateusz]: Miri Szkoła: kolejne wydania romskiego elementarza. – Il. // *Romano Atmo*. – 2009, nr 2, s. 7

BARAŃSKI Dariusz: Komandosi gonią z anteną i magnetofonem. – Il. // *Gazeta Wyborcza*. – 2009, dod. *Gorzów Wlkp.* [24-27 grudnia 2009], s. 5
Omówienie książki pt.: „Radio „Solidarność” w Gorzowie Wlkp. w latach 1982–1989” Dariusza Rymara i Zbigniewa Bodnara

BARAŃSKI Dariusz: Komandosi gonią z anteną i magnetofonem. – Il. // *Gazeta Wyborcza*. – 2009, dod. *Gorzów Wlkp.* [24-27 grudnia 2009], s. 5

O książce Dariusza Rymara i Zbigniewa Bodnara pt.: *Radio „Solidarność” w Gorzowie Wlkp. w latach 1982–1989*

BARAŃSKI Artur: Odkrywanie cudów z końca wieków. – Il. // *Gazeta Wyborcza*. – 2009, dod. *Gorzów Wlkp.* [31 października–1 listopad 2009], s. 4
Promocja albumu „Secesja i historyzm w Gorzowie”

BARAŃSKI Dariusz: Sorry Winetou. – Il. // *Gazeta Wyborcza*. – 2009, dod. *Gorzów Wlkp.* [30 września 2009], s. 4
Dyskusja na temat książki „Z dziejów Gorzowa Wlkp. 1945–2007”

BIK Małgorzata: Stanisława Janicka. – Il. // *Gorzowskie Wiadomości Samorządowe*. – 2007, nr 1, s. 21
Sylwetka Stanisławy Janickiej, pracownika Archiwum Państwowego w Gorzowie Wlkp.

GIERLIŃSKI Karol Parno: Miri Szkoła elementarz zrozumiał: rozm. z... autorem pierwszego elementarza dla dzieci romskich „Miri szkoła – Romano elementaro” z Gorzowa Wlkp. / rozm. przepr. Elżbieta Alina Jakimik. – Il. // *Romano Atmo*. – 2009, nr 5, s. 14–15

GÓRNY Sebastian: Mity a prawda historyczna. – Il. // *Tylko Gorzów*. – 2009, nr 43, s. 13
Cykl wykładów związanych z historią Gorzowa organizowany przez Muzeum Lubuskie im. Jana Dekerta

KAMIŃSKA Krystyna: Gorzów w mojej pamięci. – (Premiery książek) // *Pegaz Lubuski*. – 2009, nr 1 (36), s. 15

KAMIŃSKA Krystyna: Jedno jest niebo? – (Nowe książki). – Il. // *Pegaz Lubuski*. – 2009, nr 2 (37), s. 19
Omówienie trzech książek o tematyce cygańskiej: Adama Bartosza pt. „Poznajemy historię Romów”, Don Wasyla pt. „Pasażerowie niebieskiego taboru” i „Jedno jest niebo” – z piosenkami Don Wasyla

KAMIŃSKA Krystyna: Książka, której już nie ma: Znamienitości Landsbergu – Joseph i Woldemar Nürnbergerowie. – (Nowe książki). – Il. // *Pegaz Lubuski*. – 2009, nr 2 (37), s. 17

KAMIŃSKA Krystyna: Lubuski Wawrzyn Naukowy dla historyka ze Szczecina. – Il. // *Pegaz Lubuski*. – 2009, nr 2 (37), s. 18, 19
Radosław Skrycki autor książki „Dzieje kartografii Nowej Marchii do końca XVIII wieku” laureatem Lubuskiego Wawrzynu Naukowego za 2008 r.

KAMIŃSKA Krystyna: Lubuszanie z Kresów Wschodnich. – (Premiery książek) // *Pegaz Lubuski*. – 2009, nr 1 (36), s. 15

KARDASZ Lidia: Biblia według Marcina Lutra (XVI/XVII). – Il. // *Czas i Przestrzeń*. – 2009, nr 13, s. 39

Opis biblii według Marcina Lutra wydrukowanej między XVI a XVII w. ze zbiorów Muzeum Lubuskiego im. Jana Dekerta w Gorzowie Wlkp.

KAŹMIERCZAK Paweł: Skarb z Wielkopolski. – Il. // *Czas i Przestrzeń*. – 2009, nr 13, s. 31

Srebrne monety z XVII w. w zbiorach Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Lubuskiego im. J. Dekerta w Gorzowie Wlkp.

KOWALSKA Monika: Drogi do niepodległości: wystawa medalierstwa, falerystyki, broni i pamiątek przeszłości. – Il. // *Czas i Przestrzeń*. – 2009, nr 13, s. 27

Wystawa edukacyjno-militarna z okazji 90-lecia odzyskania niepodległości w Muzeum im. Jana Dekerta w Gorzowie Wlkp.

KOWALSKA Monika: Jubileusz 20-lecia Muzeum w Spichlerzu. – Il. // *Czas i Przestrzeń*. – 2009, nr 13, s. 8

Zarys historii Muzeum Warty Spichlerz w Gorzowie Wlkp.

KOWALSKA Monika: Zamiast wstępu, czyli kilka słów o historii mówionej. – (Jubileusz XX-lecia Muzeum w Spichlerzu). – Il. // *Czas i Przestrzeń*. – 2009, nr 13, s. 3
Historia mówiona jako źródło prawdy historycznej

KRAWIEC Tadeusz: Napisał o bohaterach zapomnianej bitwy. – (Historia na wakacje). – Il. // *Gazeta Lubuska*. (Wyd. E). – 2007, nr 155, s. 6e

Książka Grzegorza Jacka Brzustowicza pt. „Bitwa pod Granowem 1627”

LINKOWSKI Zdzisław: Fragmenty rozmowy ze ... / rozm. przepr. Monika Kowalska. – (Jubileusz XX-lecia Muzeum w Spichlerzu). – Il. // *Czas i Przestrzeń*. – 2009, nr 13, s. 3

Rozmowa ze Zdzisławem Linkowskim nt. historii Spichlerza (obecnie Muzeum) w Gorzowie Wlkp. na przestrzeni ostatnich dwudziestu lat

NODZYŃSKA Paulina: Dominika Piotrowska pisze o renesansowym zamku nad Odrą // *Gazeta Wyborcza*. – 2009, dod. *Gorzów Wlkp.* [3 marca 2009], s. 2

Spotkanie autorskie z Dominiką Piotrowską, autorką monografii „Renesansowy zamek w Kostrzynie nad Odrą” w Gorzowie Wlkp.

OZIEWICZ Adam: Za PRL-u nasza opozycja miała swoje radio. – Il. // *Tylko Gorzów*. – 2009, nr 49, s. 2-3

Szef gorzowskiego Archiwum Państwowego Dariusz Rymer wraz z dziennikarzem Zbigniewem Bodnarem wydali książkę pt. *Radio „Solidarność” w Gorzowie Wielkopolskim w latach 1982–1989*

PYTLAK Małgorzata: Wystawa archeologiczna „... tuż za mostem na rzece Warcie...”. – (Jubileusz XX-lecia Muzeum w Spichlerzu). – Il. // *Czas i Przestrzeń*. – 2009, nr 13, s. 10

Wystawa pt. „...tuż za mostem na rzece Warcie...”

SKRYCKI Radosław: Bitwa pod Granowem 1627: studium z dziejów Nowej Marchii i Księstwa Zachodniopomorskiego w czasach wojny trzydziestoletniej, Choszczno 2007, ss. 439 // *Rocznik Chojeński*. – T.1 (2009), s. 173-176

SZCZUREK Tadeusz: Średniowieczne skarby monet w zbiorach Muzeum Lubuskiego im. J. Dekerta w Gorzowie Wlkp. – Il. // *Czas i Przestrzeń*. – 2009, nr 13, s. 28
Obrót pieniężny w Nowej Marchii na przestrzeni wieków

[TWARDOCHEB Bogdan]: Wysiedlenia, wypędzenia, ucieczki: atlas ziem Polski, 1939-1959 / (b.t.). – Il. // *Kurier Szczeciński*. – 2009, nr 34, s. 21
Książka pt. „Wysiedlenia, wypędzenia i ucieczki, 1939-1959. Atlas ziem Polski”, dotyczy Polaków, Żydów, Niemców i Ukraińców

ZALESKA Anna: Archiwum w nowej siedzibie. – Il. // *Gorzowskie Wiadomości Samorządowe*. – 2009, nr 2, s. 5
Projekt architektoniczny nowej siedziby Archiwum Państwowego w Gorzowie Wlkp.

II. Historia miast i wsi

Barlinek (woj. zachodniopomorskie)

KASZCZYC Romana: 40 lat TMB. Fakty, wspomnienia, refleksje... – [Cz. 2-4] // *Echo Barlinka*.- 2009, nr 2, s 6-7; nr 3, s. 6-7; nr 4, s. 6

Bledzew

[RIMKE Anna]: Kirkut niszczy [Bledzew] / (arim) // *Gazeta Lubuska (Wyd. E)*. – 2009, nr 115, s. 5e

Borowy Młyn

BOROWY Młyn. – (Sołectwa; cz. 6). – Il. // *Więści Gminne z Pszczewa i Okolic*. – 2009, nr 7, s. 2
Historia wsi Borowy Młyn

Chociszewo

OGNIWA czasu – nasza wieś Chociszewo. – Chociszewo: Stowarzyszenie Chociszewo – Wspólna Przyszłość, 2009. – 121, [2] s.: il.; 21 cm

Chojna (woj. zachodniopomorskie)

BIAŁECKI Tadeusz: Z wędrówek po Pomorzu Zachodnim: moje pierwsze spotkanie z Chojną. – Il. // *Rocznik Chojeński*. – T.1 (2009), s. 103-114

Relacja autora z pobytu w Chojnie latem 1958 roku

BIERCA Andrzej: Historia jednostek wojskowych garnizonu Chojna XVIII-XIX wieku. – Cz.1, wiek XVIII // *Rocznik Chojeński*. – T.1 (2009), s. 63-73

BRZUSTOWICZ Grzegorz Jacek: Chojna w czasach wojny trzydziestoletniej // *Rocznik Chojeński*. – T.1 (2009), s. 35-61

GAŁAJ-DEMPNIAK Renata: Bernikower-Tor i okolica na przedwojennych pocztówkach // *Rocznik Chojeński*. – T.1 (2009), s. 75-92

Dzieje bramy Barnkowskiej (Bernikower-Tor) i jej otoczenia odtworzone na podstawie pocztówek z Chojny z lat 1899-1945

MATECKA Małgorzata: Wędrówki po najstarszych zabytkach Chojny. – Zatoń Dolna: Sathowe, 2009. – 26, [4] s.: il.; 24 cm

RYMAR Edward: Waldensi z „kacerskich” okolic Chojny w XIV-XV wieku // *Rocznik Chojeński*. – T.1 (2009), s. 7-33

Sekta waldensów na Pomorzu i w Nowej Marchii w XIV i XV wieku

Choszczno (woj. zachodniopomorskie)

BRZUSTOWICZ Grzegorz Jacek: Rycerski ród Wedlów w historii Ziemi Choszczeńskiej i powiatu choszczeńskiego. – Il. // *Głos Powiatu*. – 2008, nr 13, s. 8-11

Dzieje rodu Wedlów na Ziemi Choszczeńskiej (1212-1945)

BRZUSTOWICZ Grzegorz Jacek: Tradycje 460 lat powiatu choszczeńskiego. – Il. // *Głos Powiatu*. – 2008, nr 12, s. 8-15

Historia powiatu choszczeńskiego (1557/1558-2008)

SZUTOWICZ Andrzej: Cmentarze wojenne. – Il. // *Głos Powiatu*. – 2008, nr 13, s. 13-16

Polscy jeńcy wojenni zmarli w Oflagu II B pochowani na cmentarzu miejskim w Choszczynie

Danków

RYMAR Edward: Nowomarchijskie miasteczko, dziś wieś Danków na przestrzeni wieków. – Strzelce Krajeńskie: Urząd Miejski, 2009. – 119 s.: il. (w tym kolor.); 24 cm

Dąbroszyn

[KOMOROWSKA Teresa]: Czy można jeszcze uratować Cecylię? / tk. – Il. // *Wiadomości Witnickie*. – 2009, nr 4, s. 18

Przyszłość XIX-wiecznej świątyni Cecylii znajdującej się w dąbroszyńskim parku

Deszczno

SZCZUREK Tadeusz, ŁYBEK Jakub, BEJCAR Grzegorz: Znaleźiska monet z Deszczna: historyczne i geograficzne aspekty numizmatyki partykularnej. – Deszczno; Gorzów Wielkopolski: Muzeum Lubuskie im. Jana Dekerta, 2009. – 304 s.: il. (w tym kolor.); 24 cm

Dębno (woj. zachodniopomorskie)

DĘBNO – miasto nowych możliwości: przyjeźdź, zobacz, zostań / [tł. Wojciech Czepułkowski, Michał Łażewski]. – Dębno: Firma LM Design – Leszek Włodkowski-Moszej, [2009]

EDKA: Ocalili od zapomnienia. – Il. // *Merkuriusz Dębnowski*. – 2009, nr 5, s. 5
Publikacja dotycząca Koła Związku Sybiraków w Dębnie

KACZMARCZYK Adam: Pierwszy dzień wolności – Dębno: kiedy to było. – Il. // *Merkuriusz Dębnowski*. – 2009, nr 1, s. 8-9
64. rocznica wyzwolenia Dębna

ŁUKASIUK Lech: Jubileusz 75-lecia kościoła św. Antoniego w Dębnie i 35-lecie posługi duszpasterskiej ks. proboszcza kanonika Alojzego Słomińskiego w parafii św. Antoniego i MB Fatimskiej: kalendarium. – Dębno: [Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy], 2009. – 23 s.: il. – 21 cm

ŁUKASIUK Lech: Kalendarium. – Il. // *Merkuriusz Dębnowski*. – 2009, nr 4, s. 6-13
Kalendarium historyczne Dębna 1234-2009

ŁUKASIUK Lech: Zbiór pocztówek z kolekcji Bucharda Regenberga w zasobach Działu Regionalnego dębnowskiej biblioteki. – Il. // *Merkuriusz Dębnowski*. – 2009, nr 2, s. 9-13

WEBER Krzysztof Fryderyk: Krajobraz bitewny: relacje naocznych świadków dotyczące rosyjskiego najazdu z 1758 roku. – [Cz. 3]. – Il. // *Merkuriusz Dębnowski*. – 2009, nr 1, s. 10-17

Dobiegiew

TOCZEWSKI Andrzej: Oflag II C Woldeberg w Dobiegiewie dzieje obozowej konspiracji. – Dobiegiew: Urząd Miasta; Zielona Góra: Muzeum Ziemi Lubuskiej, 2009. – 54, [2] s.: il.; 21 cm

WEDŁUG gwiazd na wschód: moja ucieczka z oflagu i inne wojenne przeżycia 1939-2009 / Jerzy Fularski; spisał i zred. Władysław Wróblewski. – Międzychód: Drukarnia-Międzychód; Witnica: Miejska Biblioteka Publiczna, [2009]. – 103, [1] s., [8] s. tabl.: il. (w tym kolor.); 24 cm

Dolsk

[BRYL Bożena]: Będą pięknieć stare budowle / (boch). – Il. // *Gazeta Lubuska (Wyd. D)*. – 2009, nr 260, s. 6d
Modernizacja zabytkowej kuźni w Dolsku

Drawno (woj. zachodniopomorskie)

KRAWIEC Tadeusz: To stolica krasnali. – Il. // *Gazeta Lubuska (Wyd. E)*. – 2009, nr 25, s. 6e
Produkcja krasnali ogrodowych w Drawnie już od 1886 r.

Drezdenko

CABAJ Józef: Dom modlitwy jednoty herrnhuckiej [Drezdenko]. – Il. // *Kwartalnik Drezdenecki*. – 2009, nr 1, s. 29

MAĆKOWSKI Jan: Przesiedleńcy z Anspach i ich kościół ewangelicki w Niegosławiu. – [Cz. 1-2]. – Il. // *Kwartalnik Drezdenecki*. – 2009, nr 2, s. 5; nr 3, s. 26-29

MARCINKOWSKI Zygmunt: Car Rosji Aleksander I w Drezdenku w 1808 roku. – Il. // *Kwartalnik Drezdenecki*. – 2009, nr 1, s. 22

MARCINKOWSKI Zygmunt: Drezdenko miasto pogranicza. – Il. // *Kwartalnik Drezdenecki*. – 2009, nr 4, s. 15

MARCINKOWSKI Zygmunt: Józef Cabaj – człowiek wielkiego formatu i serca. – Il. // *Kwartalnik Drezdenecki*. – 2009, nr 2, s. 12

MARCINKOWSKI Zygmunt: Pęd do własnej tożsamości kulturowej // *Kwartalnik Drezdenecki*. – 2009, nr 3, s. 4
Tygiel kulturowy w Drezdenku po 1945 roku

MARCINKOWSKI Zygmunt: Polskość nad drezdenecką granicą // *Kwartalnik Drezdenecki*. – 2009, nr 3, s. 4
Życie codzienne w 1939 roku wzdłuż polsko-niemieckiej granicy

MARCINKOWSKI Zygmunt: Rosjanie w 1913 roku w Drezdenku. – Il. // *Kwartalnik Drezdenecki*. – 2009, nr 4, s. 11

MARCINKOWSKI Zygmunt: Szli na zachód osadnicy. – Il. // *Kwartalnik Drezdenecki*. – 2009, nr 4, s. 5-7

MARCINKOWSKI Zygmunt: Zamek drezdenecki. – Il. // *Kwartalnik Drezdenecki*. – 2009, nr 2, s. 8

MILER Zbigniew: Zdobyte Drezdenko przez Szwedów. – Il. // *Kwartalnik Drezdenecki*. – 2009, nr 4, s. 22

OLEŚNIEWICZ Lubomir: Drezdenecki głąz. – Cz. 2. – Il. // *Kwartalnik Drezdenecki*. – 2009, nr 1, s. 9

OLEŚNIEWICZ Lubomir: Tak było – praca i nauka u obcych // *Kwartalnik Drezdenecki*. – 2009, nr 3, s. 11

PUPEL Bogusław: Budowa fortyfikacji drezdeneckiej w latach 1603-1605. – Il. // *Kwartalnik Drezdenecki*. – 2009, nr 1, s. 26

PUPEL Bogusław: Chronologia wydarzeń historycznych w Drezdenku. – Il. // *Kwartalnik Drezdenecki*. – 2009, nr 2, s. 10

PUPEL Bogusław: Drezdenecka wieża ciśnień. – Il. // *Kwartalnik Drezdenecki*. – 2009, nr 1, s. 27

PUPEL Bogusław: Kietz-Driesen 1514-1894: Chyża-Drezdenko // *Kwartalnik Drezdenecki*. – 2009, nr 3, s. 12

PUPEL Bogusław: Mennica w Drezdenku. – Il. // *Kwartalnik Drezdenecki*. – 2009, nr 4, s. 8-10

PUPEL Bogusław: Powódź nad Nową Notecią w roku 1888. – Il. // *Kwartalnik Drezdenecki*. – 2009, nr 4, s. 11

Dzieduszyce

RUEHL Sigrid: Das Dorf Alt- und Neu-Diedersdorf. – (Die Gemeinden unserer Heimat). – Il. // *Heimatblatt*. – 2009, nr 39, s. 60-61
Historia wsi Stare i Nowe Dzieduszyce

Glinik

SCHIMMEL Herbert: Kriegerdenkmal in Altensorge. – (Aus der Arbeit der BAG). – Il. // *Heimatblatt*. – 2009, nr 39, s. 13
Restauracja pomnika pamięci ofiar I wojny światowej w Gliniku

Gorzów Wielkopolski

at: Lwowiacy obchodzili jubileusz. – Il. // *Gorzowskie Wiadomości Samorządowe*. – 2009, nr 6, s. 7
Jubileusz 20-lecia gorzowskiego Oddziału Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich

BARAŃSKI Dariusz: Bastiony króla Gustawa Augusta. – Il. // *Gazeta Wyborcza*. – 2009, dod. *Gorzów Wlkp.* [17 września 2009], s. 4
Badania nad systemem obronnym Gorzowa Wlkp. w XVII w.

BARAŃSKI Dariusz: Jak opozycja wpadła w sieć. – Il. // *Gazeta Wyborcza*. – 2009, dod. *Gorzów Wlkp.* [9 września 2009], s. 2
Powstaje internetowe muzeum Solidarności w Gorzowie

BARAŃSKI Dariusz: Pierwsza ruina Nelly // *Gazeta Wyborcza*. – 2009, dod. *Gorzów Wlkp.* [18 lutego 2009], s. 1
Plany upamiętnienia spalonej w 1938 r. landsberskiej synagogi przy ul. Łazienki

BARAŃSKI Dariusz: Zacisze, czyli o nieśmiertelności starego domu // *Gazeta Wyborcza*. – 2009, dod. *Gorzów Wlkp.* [5-6 września 2009], s. 5
Osłonięcie tablicy pamiątkowej landsberskich pisarzy Woldemara i Józefa Emila Nürnbergerów na ścianie willi Zacisze

BARAŃSKI Dariusz: Zaczyna się drugie życie rezydencji. – Il. // *Gazeta Wyborcza*. – 2009, dod. *Gorzów Wlkp.* [6 październik 2009], s. 4
Remont pałacu biskupów gorzowskich, przedwojennej willi Maksa Bahra

BEDNARSKA Henryka: Ksiądz niczym szef. – (Znani i nieznani). – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2009, nr 283, s. 6
Sylwetka księdza Witolda Andrzejewskiego

BODNAR Zbigniew: Stilonowiec z opornikiem w klapie: rozm. z... / rozm. przepr. Paweł Krysiak. – Il. // *Gazeta Wyborcza*. – 2009, dod. *Gorzów Wlkp.* [4 czerwca 2009], s. 7
Rozmowa ze Zbigniewem Bodnarem, politologiem, przewodniczącym Solidarności w latach 1989-1991 w Stilonie, obecnie dziennikarzem radiowym

BÖTTGER Wilhelm: Zum Jubiläum des Landsberger Gymnasiums. – (Das Landsberger Gymnasium). – (Aus der Geschichte unserer Heimat). – Il. // *Heimatblatt*. – 2009, nr 38, s. 11-12, 16-18

Historia szkoły w Landsbergu powstałej w 1836 r., od 1859 r. gimnazjum działającego nieprzerwanie do 1945 r.

BRYKNER Artur: Czerwiec 1989: nasze drogi do wolności // *Gazeta Wyborcza*. – 2009, dod. *Gorzów Wlkp.* [4 czerwca 2009], s. 6

Gorzowskie drogi do wolności: Edward Borowski, Ruch Młodzieży Niezależnej oraz walki uliczne – opis i komentarz do wydarzeń czerwca 1989 r. w Gorzowie Wlkp.

DOSE Charlotte: Meine erste Begegnung mit russischen Soldaten. – (Aus der Geschichte unserer Heimat). – Il. // *Heimatblatt*. – 2009, nr 39, s. 36

Wspomnienia dotyczące kontaktów z rosyjskimi żołnierzami w Landsbergu 30 stycznia 1945 r.

20 lat Koła Związku Sybiraków w Gorzowie Wielkopolskim / [wybór i oprac. Renata Galant [et al.; red. Ewa Kraszewska]. – Gorzów Wielkopolski: Wydawnictwo Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego, 2009. – 202 s.: il. (kolor.); 24 cm

Zawiera: Hymn Związku Sybiraków. – Anna Makowska-Cieleń: Z kart historii. – Anna Makowska-Cieleń: 20 lat Koła Związku Sybiraków w Gorzowie Wlkp. – Kalendarium Koła Związku Sybiraków w Gorzowie Wlkp. 1989-2008. – Anna Makowska-Cieleń: Znaki pamięci. – Halina Zalewska: Współpraca Zarządu Koła z młodzieżą szkolną, organizacjami i stowarzyszeniami. **WRÓCIŁIŚMY Z „NIELUDZKIEJ ZIEMI” (fragmenty wspomnień byłych zesłańców):** Janina Pawłowska: Zesłanie na Sybir. – Janina Andrzejewska: Przeżyłam zesłanie na Sybir. – Stanisław, Janusz i Henryk Czaińscy: Wspomnienia z zesłania. – Stanisława Ignatowicz: Krótkie wspomnienia spisane dla moich córek i wnuków. – Aleksandra Jarocka: Tułacze dzieciństwo na trzech kontynentach. – Weronika Stonoga: Moje wspomnienia z wywózki. – Irena Świecik: Wygnańcy pod opieką Bożej Opatrzności. – Anna Makowska-Cieleń: Szklanka mleka na pół. – Łucja Marczyk-Rajchel: Śladami wspomnień – od Kazachstanu po Gorzów Wlkp. – Jerzy Gorzkowski: Wspomnienia dla potomków. – Wanda Władysława Skarżyńska: Wandoczka – Sybiraczka. – Janina Poliwno: Śladami wspomnień. – Halina Czarnecka-Mierzejewska: Syberyjski łabędź – historia zesłanej na Sybir. – Kazimierz Tumiłowicz: Mój tata Sybirak (wspomnienie córki – Katarzyny Tumiłowicz). – Halina Jaworska: Moja Babcia Halina (wspomnienie wnuczki – Małgorzaty Jaworskiej). – Wykaz członków Koła Związku Sybiraków w Gorzowie Wlkp. – Lista zmarłych członków Koła Związku Sybiraków w Gorzowie Wlkp. – Podopieczni Koła Związku Sybiraków w Gorzowie Wlkp. – Fotokronika Koła Związku Sybiraków w Gorzowie Wielkopolskim

FRANKÓW Piotr: Pomnik Pamięci w Gorzowie Wielkopolskim. – Il. // *Na Rubieży*. – 2009, nr 102, s. 33, 34

Pomnik pamięci pomordowanym przez nacjonalistów ukraińskich z OUN-UPA

GIESEN Lucyna: Architektura secesyjna w Gorzowie. – Gorzów Wielkopolski: Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta, 2009. – 124 s.: il. (w tym kolor.); 31 cm

HAHN Karl: Die letzten zehn Jahre Gymnasium in Landsberg. – (Das Landsberger Gymnasium). – (Aus der Geschichte unserer Heimat). – Il. // *Heimatblatt*. – 2009, nr 38, s. 22-23

Ostatnie dziesięć lat gimnazjum w Landsbergu /Gorzowie 1934/5-1944/5

HASSE-DRESING Ursula: Neues aus unserem Museum. – (Aus der Arbeit der BAG). – Il. // *Heimatblatt*. – 2009, nr 39, s. 10

Nowości w Heimatmuseum und Archiv (Herford) – bilety wstępu do teatru i kin w Landsbergu /Gorzowie

HAUS Stilleben. – (Wege zueinander). – Il. // *Heimatblatt*. – 2009, nr 39, s. 44
Dom poetów Zacisze, siedziba diakonys i pomnik (przedruk z: <http://www.geschichtswerkstatt-europa.org/projekt-details/items/stilleben.html>)

JODKO Anna: Kościół pw. Chrystusa Króla w Gorzowie Wielkopolskim // W: *Studia z architektury nowoczesnej*. T. 3 / red. Joanna Kucharzewska, Jerzy Malinowski. – Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2009. – S. 145-165

KAMIŃSKA Krystyna: Landsberg an der Warthe – Gorzów Wielkopolski. – (Krajobrazy Lubuskie). – Il. // *Pro Libris*. – 2009, nr 1, s. 92-103

KAUP Hanna: Kowboje gorzowskiej „Solidarności”. – Il. // *Ziemia Gorzowska*. – 2009, nr 23-24, s. 5
Gorzowscy parlamentarzyści z pierwszych wolnych wyborów 4 czerwca 1989 roku

KLEMPERER Victor: Erinnerungen von Victor Klemperer an seine Gymnasiumszeit in Landsberg. – (Das Landsberger Gymnasium). – (Aus der Geschichte unserer Heimat). – Il. // *Heimatblatt*. – 2009, nr 38, s.
Wspomnienia Victora Klemperera z lat gimnazjalnych w Landsbergu (przedruk z: Klemperer Victor: Curriculum Vitae: Erinnerungen 1881-1918. Band I. – Berlin 1996, s. 210)

KRAHN Walter: Hundert – Jahr – Gedenken. – (Das Landsberger Gymnasium). – (Aus der Geschichte unserer Heimat). – Il. // *Heimatblatt*. – 2009, nr 38, s. 20-21
Uczczenie setnej rocznicy landsberskiego gimnazjum

LEHMANN Matthias: Landsberger Maler-Lexikon. – (Aus der Geschichte unserer Heimat). – Il. // *Heimatblatt*. – 2009, nr 39, s. 31-34
Leksykon malarzy landsberskich – 27 nazwisk twórców z krótkimi informacjami biograficznymi i bibliograficznymi

MARCINIAK Bronisław: Walcząc dotarłem do Berlina. – Il. // *Gazeta Lubuska*. (Wyd. D). – 2009, nr 235, s. 11
Wojenne przeżycia mieszkańca Gorzowa Bronisława Marciniaka

MENCKE Heinz-Dietrich: „Mein” Kriegausbruch am 1. September 1939. – (Aus der Geschichte unserer Heimat) // *Heimatblatt*. – 2009, nr 39, s. 17
Wspomnienia Heinza-Dietricha Mencke z 1 września 1939 r. w Landsbergu

MENCKE Heinz-Dietrich: Meine Schulzeit. – (Aus der Geschichte unserer Heimat) // *Heimatblatt*. – 2009, nr 39, s. 17-21
Wspomnienia Heinza-Dietricha Mencke ze szkoły z lat 30. w Witnicy i Gorzowie Wlkp.

MENCKE Heinz-Dietrich: Politisch unruhige Zeiten. – (Aus der Geschichte unserer Heimat) // *Heimatblatt*. – 2009, nr 39, s. 21-22
Wspomnienia Heinza-Dietricha Mencke z lat 30. i 40. XX w. z Witnicy i z Gorzowa Wlkp.

MISIAK Andrzej Kamil: Sybiracy świętowali swój jubileusz // *Gazeta Lubuska (Wyd. D)*. – 2009, nr 243, s. 2d
20-lecie gorzowskiego Koła Sybiraków

NIECIECKI Tomasz: Schody ze schodami. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2009, nr 302, s. 2
Historia „schodów donikąd” w Gorzowie Wlkp.

OCHWAT Renata: Kobyla Góra porusza // *Gazeta Lubuska (Wyd. D)*. – 2009, nr 223, s. 4d
Spór regionalistów na temat nazwy naszego miasta

OCHWAT Renata: Kobyle spod ogona nie wypadliśmy! – Il. // *Gazeta Lubuska (Wyd. D)*. – 2009, nr 221, s. 4d
Historia nazewnictwa naszego miasta

[OCHWAT Renata]: Mury idą do remontu / (roch) // *Gazeta Lubuska (Wyd. D)*. – 2009, nr 27, s. 4d
Gorzowskie zabytkowe mury obronne

[OCHWAT Renata]: Popiersie wielkiego filozofa stanęło w piątek w Gorzowie / (roch). – Il. // *Gazeta Lubuska (Wyd. D)*. – 2009, nr 251, s. 4d
Odsłonięcie popiersia Friedricha Ernsta Daniela Schleiermachera

[OCHWAT Renata]: Rosła w nich trawa / (roch) // *Gazeta Lubuska (Wyd. D)*. – 2009, nr 101, s. 3d
Mury obronne Gorzowa

OCHWAT Renata: Święto kamienicy. – Il. // *Gazeta. Lubuska (Wyd. D)*. – 2009, nr 247, s. 4d
Historia gorzowskiej kamienicy, siedziby Klubu Myśli Twórczej Lamus

[OCHWAT Renata]: Tu był zamek / (roch) // *Gazeta Lubuska (Wyd. D)*. – 2009, nr 100, s. 3d
Historia zamku w Gorzowie

OCHWAT Renata: Ulice zabytkiem. – Il. // *Gazeta Lubuska (Wyd. D)*. – 2009, nr 100, s. 4d
Zabytkowe ulice na gorzowskim Zawarcu

PIELUSZCZAK Józef: Maraton Biegowy z Gorzowa Wielkopolskiego na Monte Casino: moje wspomnienia 22 IV 1994 – 21 V 1994. – [Gorzów Wielkopolski]: [s.n.], [2009]. – 176 s.: il. kolor.; 25 cm

PIOTROWSKI Robert: Landsberski dom literatów w Gorzowie. – Il. // *Gorzowskie Wiadomości Samorządowe*. – 2009, nr 4, s. 16
Historia domu literatów przy ul. Drzymały 13 w Gorzowie Wlkp.

PIOTROWSKI Robert: Niedokończony wizje. – Il. // *Gorzowskie Wiadomości Samorządowe*. – 2009, nr 12, s. 16

Niezrealizowane plany zabudowy Gorzowa Wlkp./Landsbergu przed 1945 r.

PIOTROWSKI Robert: Od Tivioli do Emceka. – Il. // *Gorzowskie Wiadomości Samorządowe*. – 2009, nr 5, s. 16

Historia restauracji Tivioli w Gorzowie Wlkp.

PIOTROWSKI Robert: Tradycje wysokiej edukacji. – Il. // *Gorzowskie Wiadomości Samorządowe*. – 2009, nr 10, s. 10

Historia gmachu dawnego gimnazjum w Landsbergu

PIOTROWSKI Robert: Urodziny kulturalnej kamienicy. – Il. // *Gorzowskie Wiadomości Samorządowe*. – 2009, nr 11, s. 16

Historia kamienicy przy ul. Sikorskiego 5 w Gorzowie Wlkp.

PIOTROWSKI Robert: Wojenne tropy w Gorzowie. – Il. // *Gorzowskie Wiadomości Samorządowe*. – 2009, nr 9, s. 10

Gorzów Wlkp. w czasie II wojny światowej

PIOTROWSKI Robert: Wolność wyboru, czyli to już dwadzieścia lat... – Il. // *Gorzowskie Wiadomości Samorządowe*. – 2009, nr 6, s. 16

Historia Gorzowa Wlkp. – wybory 1989 r.

PORATH Karl: Rückblick 1934–1945: Erinnerungen des letzten Betriebsleiters der Elektrizitätswerk und Straßenbahn AG Landsberg/Warthe. – (Aus der Geschichte unserer Heimat). – Il. // *Heimatblatt*. – 2009, nr 38, s. 23–25

Wspomnienia ostatniego kierownika Elektrizitätswerk und Straßenbahn AG Landsberg/Warthe [Elektrownia i Tramwaje Spółka Akcyjna] z lat 1934-1945

POSZUKIWANIE wartości: Klub Inteligencji Katolickiej w Gorzowie Wielkopolskim w latach 1976-2008 / [zespół red. Teresa Klimek [et al.]. – Gorzów Wielkopolski: [s. n.], 2009. – 104 s.: il. kolor.; 21 cm

PYTLAK Małgorzata: Późnośredniowieczny cmentarz przy kościele św. Jerzego w Gorzowie Wielkopolskim. – Gorzów Wielkopolski: [s.n.], 2009. – 192 s.: il. kolor.; 24 cm

RESO Hans-Jürgen: Authentisches zum Friedhof in Landsberg 1945. – (Aus der Geschichte unserer Heimat). – Il. // *Heimatblatt*. – 2009, nr 38, s. 31-34

Pochówki na cmentarzu ewangelickim (ul. Walczaka) w pierwszej połowie 1945 r.

RESO Hans-Jürgen: Das erste Halbjahr 1945 in Landsberg. – (Aus der Geschichte unserer Heimat) // *Heimatblatt*. – 2009, nr 38, s. 30-31

Życie codzienne w mieście po 30. stycznia 1945 r. i wyjazd do Niemiec

[RUSEK Tomasz]: Nasza rzeka wspomnień / (tr). – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2009, nr 294, s. 12

Wspomnienia znad Warty w Gorzowie Wlkp. z lat 1950-70

RUSEK Tomasz: Służby chciały „uciszyć” ks. Andrzejewskiego. – Il. // *Gazeta Lubuska (Wyd. D)*. – 2009, nr 38, s. 2

Służby Bezpieczeństwa wobec ks. Witolda Andrzejewskiego

RUSEK Tomasz: Tym żył Landsberg prawie 80 lat temu. – Il. // *Gazeta Lubuska (Wyd. D)*. – 2009, nr 229, s. 4d

Ramówka egzemplarza gazety „General Anzeiger Landsberger” z 1930 roku

RYMAR Dariusz A.: Radio „Solidarność” w Gorzowie Wielkopolskim w latach 1982–1989. – aut. tekstu, Zbigniew Bodnar – aut. płyty. – Szczecin: Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Oddział, Archiwum Państwowe w Gorzowie Wlkp., NSZZ „Solidarność” Region Gorzów Wlkp., Radio Zachód SA, 2009. – 314 s., [30] s. tabl.: il.; 25 cm + dysk optyczny (CD)

SCHLICHEISER Gerhard: Die historisch neuzeitliche Klinkerbau der Lutherkirche in Landsberg an der Warthe. – (Aus der Geschichte unserer Heimat). – Il. // *Heimatblatt*. – 2009, nr 39, s. 15

Historia dawnego kościoła im. Luthra obecnie kościół p.w. Chrystusa Króla w Gorzowie Wlkp.

SCHLICHEISER Gerhard: Herstellung der Klinkerziegelsteine der Lutherkirche in Landsberg. – (Aus der Geschichte unserer Heimat). – Il. // *Heimatblatt*. – 2009, nr 39, s. 14-15

Produkcja cegły klinkierowej do budowy kościoła im. Luthra w Landsbergu w cegielni w Murzynowie

SECESJA i historyzm w Gorzowie Wlkp. / [red. nacz. Edward Jaworski; zdjęcia Sławomir Sajkowski, Juliusz Piechocki]. – Gorzów Wielkopolski: Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna, 2009. – 262 s.: il. (gł. kolor.); 31 cm

SIAŁKOWSKI Kamil: Drżycie złodzieje dzieł sztuki. – Il. // *Gazeta Wyborcza*. – 2009, dod. *Gorzów Wlkp.* [10–11 października 2009], s. 3

Inwentaryzacja zabytków w Gorzowie Wlkp.

SIAŁKOWSKI Kamil: Stan wojenny? A co to takiego? – Il. // *Gazeta Wyborcza*. – 2009, dod. *Gorzów Wlkp.* [14 grudnia 2009], s. 2

28. rocznica wprowadzenia stanu wojennego w Gorzowie

SZAFKOWSKI Zbigniew: Dzieje Kolejowego Klubu Sportowego WARTA w Gorzowie Wielkopolskim / Lubuska Rada Olimpijska, Polskie Towarzystwo Naukowe Kultury Fizycznej. Oddział w Gorzowie Wlkp. – Gorzów Wielkopolski: Lubuska Rada Olimpijska, 2009. – 114 s.: il.; 21 cm

[TERESZCZYK Tomasz]: Książd Andrzejewski był na celowniku służb / TEER. – Il. // *Teraz Gorzów*. – 2009, nr 7, s. 4

W latach 80. i 90. gorzowskiemu duchownemu groziło niebezpieczeństwo ze strony SB

URBAN Gisela: Flucht und Vertreibung 1945. – (Aus der Geschichte unserer Heimat). – Il. // *Heimatblatt*. – 2009, nr 39, s. 37

Ucieczka i wypędzenie w 1945 r. z Landsbergu i okolicy

VERZEICHNIS der Beerdigten in Landsberg. – (Aus der Geschichte unserer Heimat). – Il. // *Heimatblatt*. – 2009, nr 38, s. 34–50

Spis pochowanych w Landsbergu /Gorzowie od 18 kwietnia do 25 czerwca 1945 r.

WIZERUNKI Gorzowa Wielkopolskiego – Landsberg (Warthe) w zbiorach Muzeum Lubuskiego im. Jana Dekerta w Gorzowie Wielkopolskim [Dokument ikonograficzny – grafika] / red., wybór Zdzisław Linkowski; oprac. graf. Lech Dominik; tł. na niem. Marian Frątczak – Gorzów Wlkp.: Muzeum Lubuskie im. Jana Dekerta, [2008]. – Teka [10] k. reprodukt. (w tym kolor.); 39 x 28 cm

Z DZIEJÓW Gorzowa Wlkp.: (1945–2007). T. 1, Życie społeczno-polityczne / pod red. Tomasza Jurka i Hieronima Szczegóły; Polskie Towarzystwo Historyczne. Oddział w Gorzowie Wlkp., Zamiejscowy Wydział Kultury Fizycznej Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu z siedzibą w Gorzowie Wlkp. – Gorzów Wlkp.: Wydawnictwo Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego, 2009. – 291 s.: il.; 25 cm

Zawiera: Tomasz Jurek, Hieronim Szczegóły: Wstęp. – Jerzy Topolski: Ziemia północno-zachodnie w dziejach Polski po drugiej wojnie światowej. – Zdzisław Linkowski: Procesy społeczno-polityczne oraz warunki życia ludności w Gorzowie Wlkp. w latach 1945–1950. – Dariusz A. Rymar: Społeczno-polityczne aspekty rozwoju Gorzowa w warunkach województwa zielonogórskiego w latach 1950–1975. – Dariusz A. Rymar: Z dziejów społeczno-politycznych miasta – stolicy województwa gorzowskiego w latach 1975–1998. – Dariusz A. Rymar: Życie społeczno-polityczne w Gorzowie Wlkp. – współstolicy województwa lubuskiego w latach 1999–2007. – Tomasz Jurek, Hieronim Szczegóły: Zakończenie

ZALESKA Anna: Wspomnienia pioniera. – Il. // *Gorzowskie Wiadomości Samorządowe*. – 2009, nr 11, s. 10

Franciszek Kujawski, pionier Gorzowa, autor wspomnień pt. „Moje życie”

ZALEWSKI Jan: Nieznany epizod z życia mistrza Freytaga. – (Tajemnice gorzowskich szańców; cz. 1). – Il. // *Ziemia Gorzowska*. – 2009, nr 3, s. 19

Adam Freytag znany jako autor dzieła „Architectura Militaris” wydanego w Lejdzie w 1631 roku, budowniczy legendarnych szańców w Landsbergu

ZALEWSKI Jan: Ambitne plany zapomnianego fortyfikatora Traytorrensa. – (Tajemnice gorzowskich szańców; cz. 2). – Il. // *Ziemia Gorzowska*. – 2009, nr 5, s. 19

System obrony Gorzowa w XVII i XVIII wieku

ZALEWSKI Jan: Śladami Bellony, czyli o technice wojennej w dawnym Gorzowie. – [Cz. 1-2]. – (Tajemnice gorzowskich szańców; cz. 3). – Il. // *Ziemia Gorzowska*. – 2009, nr 7, s. 7; nr 9, s. 11

Mury obronne oraz adaptacja przeprawy rzecznej do celów militarych Gorzowa

ZALEWSKI Jan: Śladami Bellony do rekonstrukcji siedemnastowiecznego Gorzowa. – Il. // *Czas i Przestrzeń*. – 2009, nr 13, s. 25
Gorzowska architektura obronna z XVII wieku

ZALEWSKI Jan: O skórzanych armatach i wieży mariackiej. – (Tajemnice gorzowskich szańców; cz. 4). – Il. // *Ziemia Gorzowska*. – 2009, nr 11, s. 11
Szczególna rola wieży katedralnej w systemie obronnym Gorzowa w czasach wojny trzydziestoletniej

ZNAMIENTOŚCI Landsbergu – Joseph E. i Woldemar Nürnbergerowie / red. i tł. Robert Piotrowski. – Wyd. 2 popr. – Gorzów Wielkopolski: Urząd Miasta, 2009. – 54 s.: il.; 20x20 cm

ZYSNARSKI Jerzy: Budynek z historią: MCK – tu od ponad 60 lat jest centrum życia kulturalnego miasta. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2009, nr 289, s. 7
Dzieje posesji przy ulicy Drzymały 26 w Gorzowie Wlkp.

ZYSNARSKI Jerzy: Chłosta za zdradę żony... i księcia. – (Kryminały sprzed wieków). – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2009, nr 315, s. 4
Kara chłosty w Landsbergu w XVI w.

ZYSNARSKI Jerzy: Czarownica ze studni. – (Kryminały sprzed wieków) // *Głos Gorzowa*. – 2009, nr 310, s. 7
Historie procesów czarownic w Gorzowie Wlkp.

ZYSNARSKI Jerzy: Droga do Kłodawy. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2009, nr 323, s. 4
Historia ulicy Wyszyńskiego w Gorzowie Wlkp.

ZYSNARSKI Jerzy: Eldorado na Capitolu: bogate dzieje jednej posesji: od rozrywki do domu kultury. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2009, nr 295, s. 6
Dzieje posesji przy ul. Wawrzyniaka, po wojnie siedziba Domu Kultury Metalowiec i kina Capitol

ZYSNARSKI Jerzy: Ginęli na górze wisielców: gospodarza z Raclawia ścięto za zabójstwo. – (Kryminały sprzed wieków) // *Głos Gorzowa*. – 2009, nr 311, s. 6
Dzieje góry wisielców w Gorzowie Wlkp.

ZYSNARSKI Jerzy: Jak zabiła swoje dziecko szła do Warty. – (Kryminały sprzed wieków). – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2009, nr 313, s. 5
Dzieciobójczyni z Landsbergu

ZYSNARSKI Jerzy: Kat to był ktoś. – (Kryminały sprzed wieków). – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2009, nr 314, s. 4
Kat w Landsbergu – pierwsza wzmianka z 1712 roku

ZYSNARSKI Jerzy: Ludzkie życie za 65 grzywien. – (Kryminały sprzed wieków). – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2009, nr 307, s. 5
Historia zbrodni z 1409 roku w Gorzowie Wlkp.

ZYSNARSKI Jerzy: Najgłośniejsza zbrodnia XIX wieku. – (Kryminały sprzed wieków). – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2009, nr 316 s. 4
Zniknięcie obrazu Carla Begasa z gorzowskiej katedry w 1945 roku

ZYSNARSKI Jerzy: Niecny postępek Waleriusa organisty. – (Kryminały sprzed wieków). – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2009, nr 306, s. 5
Historia organisty z gorzowskiego Kościoła Mariackiego w XVI w.

ZYSNARSKI Jerzy: Pohańbienie Lality, czyli kto świeci twarzą za bezpieczeńkę // *Gazeta Wyborcza*. – 2009, dod. *Gorzów Wlkp.* [26 lutego 2009], s. 2
Omówienie wystawy „Twarze gorzowskiej bezpieki” w Muzeum Spichlerz w Gorzowie Wlkp.

ZYSNARSKI Jerzy: Robota dla kata. – (Kryminały sprzed wieków). – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2009, nr 308, s. 4
Zbrodnia z 1582 roku w Landsbergu

ZYSNARSKI Jerzy: Stos czarownic. – (Kryminały sprzed wieków). – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2009, nr 309, s. 5
Stos czarownic w Gorzowie w 1563 roku

ZYSNARSKI Jerzy: Szubienica dla... – (Kryminały sprzed wieków). – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2009, nr 312, s. 5
Kradzieże w Landsbergu w XV i XVI wieku

ZYSNARSKI Jerzy: Zbrodnia w smolarni. – (Kryminały sprzed wieków) // *Głos Gorzowa*. – 2009, nr 305, s. 5
Historia morderstwa landsberskiego mieszczanina w 1616 roku

Jasiniec

GOTTSCHALK Reinhard: Johanneshof. – (Die Gemeinden unserer Heimat). – Il. // *Heimatblatt*. – 2009, nr 39, s. 61–64
Dzieje wsi Jasiniec od założenia w 1773 r. do 1945 r., plany wsi, lista mieszkańców i właścicieli domów z lokalizacją na planach

Kłodawa

ROGGE Horst: Kładow – Landsberg. – (Aus der Geschichte unserer Heimat) // *Heimatblatt*. – 2009, nr 38, s. 29–30
Wspomnienia z dzieciństwa z lat 30. z Kłodawy i Gorzowa

Kosieczyn

KURZAWA Eugeniusz, CEGLIŃSKA Agata: Mamy najstarszy kościół! – Il. // *Tygodnik Lubuski*. – 2009, nr 46, s. 8
Kościół w Kosieczynie

Kostrzyn

BIELECKA Beata: Kara śmierci za... sztukę? – Il. // *Tygodnik Lubuski*. – 2009, nr 24, s. 4
Dzieła sztuki ukryte w kostrzyńskiej twierdzy w XIX w.

BIELECKA Beata: Odkrył skarb nad Odrą. – Il. // *Tygodnik Lubuski*. – 2009, nr 13, s. 5
Srebrna biblioteka księcia Albrechta Hohenzollerna-Ansbach przechowywana w twierdzy kostrzyńskiej

BRYL Bożena: Twierdza pełna skarbów. – Il. // *Gazeta Lubuska (Wyd. D)*. – 2009, nr 305 [31 grudnia-1 stycznia], s. 5d
Kolejne znaleziska archeologiczne w okolicach Kostrzyna nad Odrą

GÓRKA Sławomir: Całe miasto jest jedną wielką niespodzianką: rozm. z... dyrektorem Muzeum Twierdzy w Kostrzynie nad Odrą o działalności muzeum. – Il. // *Kormoran*. – 2009, nr 8, s. 12-13

KŁAPTOCZ Alicja Urszula Maria: Kostrzyńskie pejzaże: powojenne dzieje nadodrzańskiego miasta. – Kostrzyn nad Odrą: Urząd Miasta, 2009. – 58 s.: il; 21 cm

ŁYSIAK Tadeusz: 42 lata w Celulozie: rozm. z... dyrektorem fabryki w kostrzyńskiej papierni / rozm. przepr. Joanna Janusz, Agnieszka Abramowicz. – Il. // *Kormoran*. – 2009, nr 3, s. 10-11

MATERYŃSKI Ireneusz: Zachowajcie nas w pamięci...: działalność Koła Związku Sybiraków w Kostrzynie nad Odrą: dorobek dwudziestolecia. – Kostrzyn nad Odrą: [s.n.], 2009. – 127 s.: il; 21 cm

MIASTO i twierdza Kostrzyn nad Odrą [Dokument ikonograficzny – grafika]: od narodzin warowni do początków XVIII w.: wybór źródeł ikonograficznych / [tekst i przekł. Marcin Wichrowski; doradztwo jęz. Klaus Thiel; Muzeum Twierdzy Kostrzyn; rys. Matthäus Merian, Daniel Petzold]. – Kostrzyn nad Odrą: Muzeum Twierdzy Kostrzyn, [2009]. – Teka ([4] s., 10 k. tabl.); 39 cm

NOTABLE residents. – Il. // *Kormoran*. – 2009, nr 9, s. 12-13
Sylwetka admirała Alfreda von Tripitz, feldmarszałka Fedora von Bock oraz Kaspara von Barth urodzonych w Kostrzynie

PIKULIK Jakub: Pompeje ożywają. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2009, nr 308, s. 8
Stare Miasto w Kostrzynie nad Odrą

PIKULIK Jakub: Poznajcie bastion. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2009, nr 278, s. 9
Bastion Filip jako jeden z najstarszych elementów kostrzyńskiej twierdzy

PIKULIK Jakub: To wyjątkowe zabytki. – Il. // *Głos Gorzowa*. – 2009, nr 284, s. 7
Nowe eksponaty w Muzeum Twierdzy w Kostrzynie

SZYMCZYK Maciej: Kostrzyn, celuloza, papier: 50 lat tradycji zakładów papierniczych w Kostrzynie nad Odrą. – Kostrzyn: Arctic Paper Kostrzyn, [2009]. – 65, [7] s., [8] s. tabl. kolor.: il.; 26 cm

Krzymów

KALITA-SKWIRZYŃSKA Kazimiera, OPEŃCHOWSKI Mirosław: Hanseberg = Krzymów / hrsg. Sibylle Badstübner-Gröger, Markus Jager; übers. pol.-deutsch Agnieszka Lindenhain-Fiedorowicz. – Berlin: Deutsche Gesellschaft, 2009. – 28, XII s.: il.; 22 x 25 cm

Lubniewice

LUBNIEWICE / [koncepcja, fot. i tekst Stefan Wiernowolski; tł. Urszula Sornat, Mirosław Czarnecki]. – Lubniewice: Urząd Miejski, 2009. – 94 s.: fot. kolor.; 32 cm

Łagów

GAHLBECK Christian, Schumann Dirk: Lagow = Łagów / hrsg. Sibylle Badstübner-Gröger, Markus Jager; übers. pol.-deutsch Agnieszka Lindenhain-Fiedorowicz. – Berlin: Deutsche Gesellschaft, 2009. – 28, XII s.: il.; 22 x 25 cm

Międzychód (woj. wielkopolskie)

BROŻEK Dariusz: W hołdzie powstańcom. – Il. // *Gazeta Lubuska (Wyd. E)*. – 2009, nr 11, s. 5e
Obchody 90. rocznicy walk o Kamionną

KAMIZELA Joanna: Wsiedleni z Międzychodu. – Il. // *Gazeta Lubuska (Wyd. D)*. – 2009, nr 233, s. 12
Deportacje ludności polskiej z okolic Międzychodu (1939 rok)

SZAŁAPAK Anna: Radosza nie ma, puszcza trwa. – Il. // *Powiatowa.* – 2009, nr 9, s. 33

Historia wsi Radosz położonej koło Międzyzychodu

Międzyrzecz

ADAMCZEWSKI Leszek, PIĄTKIEWICZ Paweł: Podziemny skarbiec Rzeszy: tajemnice fortyfikacji międzyrzeckich. – Zakrzewo: Wydawnictwo Replika, 2009. – 192 s., XII s. tabl. kolor.: il.; 21 cm

BIERNAT Władysław: Słuchaj, Neffi, przed oczami przewaliła się nam historia // *Gazeta Wyborcza.* – 2009, dod. *Gorzów Wlkp.* [11 marca 2009], s. 5

Wspomnienia Władysława Biernata, dyrektora szpitala „Obrzyce”, członka Rady Regionalnej NSZZ „Solidarność” w latach 1987-89, z cyklu „Moje 20 lat wolności”

BOŹEK Stanisław: Toast za wolność: rozm. z..., działaczem opozycji demokratycznej z Międzyzyczecza / rozm. przepr. Anna Kuźmińska-Świder // *Kurier Międzyzyczeczki.* – 2009, nr 8, s. 4

BROŹEK Dariusz: Forteca powoli się sypie. – Il. // *Gazeta Lubuska (Wyd. D).* – 2009, nr 269, s. 6d

Remont zamku w Międzyzyczeczu

BROŹEK Dariusz: Freski cenniejsze niż złoto. – Il. // *Tygodnik Lubuski.* – 2009, nr 36, s. 1

Zabytkowe polichromie odkryte w kościele pw. św. Jana Chrzciciela w Międzyzyczeczu

BROŹEK Dariusz: Jest ratunek dla dworca. – Il. // *Gaz. Lubuska (Wyd. E).* – 2009, nr 17, s. 5e

Zabytkowy budynek dworca w Międzyzyczeczu

BROŹEK Dariusz: Renegaci spod Międzyzyczecza. – Il. // *Gazeta Lubuska (Wyd. D).* – 2009, nr 246, s. 12

Szkolenia formacji Waffen SS w Kęszycy Leśnej koło Międzyzyczecza

BROŹEK Dariusz: Średniowieczne zamczysko ma odzyskać dawną świetność. – Il. // *Gazeta Lubuska. (Wyd. D).* – 2009, nr 298, s. 7d

Renowacja zamku w Międzyzyczeczu

CHMIELEWSKI Andrzej: Powietrzna bitwa nad Meseritz // *Kurier Międzyzyczeczki.* – 2009, nr 6, s. 6

65. rocznica powietrznej bitwy nad Międzyzyczeczem (29 maja 1944) między siłami lotniczymi niemieckimi i amerykańskimi

CYRANIAK Stefan: Kronika dziejów Międzyrzecza i okolic. Cz. 1, Od wczesnego średniowiecza do roku 1945. – Międzyrzecz; Szczecin: Print Group, 2009. –150 s.: il.; 24 cm

CYRANIAK Stefan: Kronika dziejów Międzyrzecza i okolic. Cz. 2, Od 1945 roku do czasów współczesnych. – Międzyrzecz; Szczecin: Print Group, 2009. – 246, [1] s.: il.; 24 cm

CYRANIAK Stefan: O „Kronikach Międzyrzeckich”: rozm. z ... / rozm. przepr. Andrzej Chmielewski. – Il. // *Kurier Międzyrzecki*. – 2009, nr 5, s. 5
Stan prac nad „Kroniką Międzyrzecza” autorstwa Stefana Cyraniaka

CZYŻNIEWSKI Tomasz: Niepotrzebni pożeracze chleba. – Il. // *Gazeta Lubuska*. (Wyd. D). – 2009, nr 232, s. 10
Zbrodnicze eksperymenty i eutanazja osób psychicznie chorych w ośrodku Obrzyce koło Międzyrzecza

DRAMOWICZ Waldemar: Dzieje międzyrzeckiego szpitala. – Międzyrzecz; Przytoczna: Wydawnictwo „Migdal”, 2009. – 207 s.: il. (w tym kolor.); 24 cm

DUDEK Marcin: Podziemne dworce kolejowe MRU. – Il. // *Odkrywca*. – 2009, nr 4, s. 57–59
Międzyrzecki Rejon Umocniony

FRANAS Stanisław: Kim byli, czym się zasłużyli?: appendix lub jeśli ktoś woli, suplement // *Powiatowa*. – 2009, nr 4, s. 17
Paul Hans Ludwig von Beneckendorf und von Hindenburg (1847–1934) – patron 14 obiektów MRU

FRANAS Stanisław: Kim byli, czym się zasłużyli? – (Kilka zdań o patronach grup warownych MRU; cz. 12) // *Powiatowa*. – 2009, nr 3, s. 17
Karl Litzmann (1850–1936), wojskowy, urodzony w Neu Globsow w powiecie Ruppin

FRANAS Stanisław: Kim byli, czym się zasłużyli? – (Kilka zdań o patronach grup warownych MRU; cz. 10) // *Powiatowa*. – 2009, nr 1, s. 17
Friedrich Ludwig Jahn (1778–1852), inicjator ruchu gimnastycznego w Niemczech

FRANAS Stanisław: Kim byli, czym się zasłużyli? – (Kilka zdań o patronach grup warownych MRU; cz. 11) // *Powiatowa*. – 2009, nr 2, s. 16–17
Carl Theodor Körner (1791–1813) niemiecki poeta, dramaturg urodzony w Dreźnie

KUŹMIŃSKA-ŚWIDER Anna: Likwidacja muzeum? // *Kurier Międzyrzecki*. – 2009, nr 4, s. 5
Głos w dyskusji w sprawie Muzeum w Międzyrzeczu

ŁASZKIEWICZ Tadeusz: Archeologiczne początki obwodnicy Międzyrzecza. – [Cz. 1] // *Kurier Międzyrzecki*. – 2009, nr 7, s. 37

ŁASZKIEWICZ Tadeusz: Pamięci Edwarda Dąbrowskiego: (1921-2007) – czyli międzyrzeckie karty biografii zasłużonego archeologa. – Il. // *Kurier Międzyrzecki*. – 2009, nr 6, s. 4

MACIEJEWICZ Joanna: Cenne odkrycie w kościele św. Jana Chrzciciela. – Il. // *Kurier Międzyrzecki*. – 2009, nr 9, s. 7
Kościół św. Jana Chrzciciela w Międzyrzeczu

MIĘDZYRZECZ – dzieje miasta / red. nauk. Wojciech Strzyżewski, Marceli Tureczek. – Międzyrzecz: Arcanum Katarzyna Sanocka-Tureczek, 2009, – 440 s.: il.; 25 cm

Zawiera: Przedmowa; Wojciech Strzyżewski, Marceli Tureczek: Wstęp. **Walory geograficzne i kulturowe Miasta i Gminy Międzyrzecz:** Jan Krajniak: Środowisko geograficzne gminy Międzyrzecz. – Katarzyna Sanocka-Tureczek: Okolice Międzyrzecza, spojrzenie historyczne i kulturowe. **Czasy prehistoryczne i historyczne w świetle badań archeologicznych:** Tadeusz Łaskiewicz: Międzyrzecz – od dziejów najdawniejszych po czasy wczesnonowżytny. **Dzieje miasta od momentu lokacji do roku 1815:** Wojciech Strzyżewski: Symbolika miejska na przestrzeni dziejów. – Marceli Tureczek: Międzyrzecz od momentu lokacji miejskiej do przełomu czasów średniowiecznych i nowożytnych. – Marceli Tureczek: Międzyrzecz w okresie nowożytnym, XVI – początek XIX wieku. **Dzieje miasta w XIX oraz w pierwszej połowy XX wieku:** Tomasz Nodzyński: Zarys dziejów Międzyrzecza w latach 1815-1945. – Tomasz Błochowicz: Miasto w czasach II wojny światowej. **Miasto w czasach współczesnych (1945-2009):** Daniel Koteluk, Stanisław Matusiak: Międzyrzecz w latach 1945–1980. – Radosław Domke: Międzyrzecz w okresie wielkich przemian w Polsce lat 80. XX wieku oraz w czasach najnowszych. – Mariusz Wąsiel: Zarys dziejów szkolnictwa, życia kulturalnego i religijnego miasta w latach 1945–2009

PATORSKA Joanna: Czy międzyrzeczanom potrzebne jest muzeum? // *Kurier Międzyrzecki*. – 2009, nr 4, s. 4

PAWŁOWSKA Krystyna: Trzciel: studia z dziejów miasta // *Kurier Międzyrzecki*. – 2009, nr 2, s. 20
Promocja monografii miasta Trzciel

RATAJCZAK Anna Amanda: Rozmowy z katami. – Il. // *Gazeta Lubuska*. (Wyd. D). – 2009, nr 232, s. 11
Zeznania Amandy Ratajczak, odpowiedzialnej za eutanazję 2,5 tys. osób w szpitalu w Obrzycach koło Międzyrzecza

SADOWSKI Jerzy: Fortyfikacje MRU w okolicy Bledzewa: odcinek północny MRU od GW „Ludendorff” do GW „Schill” / [tł. Sebastian Rosenbaum]. – Tarnowskie Góry: PPUH Drukpol; Gliwice: Infort, 2009. – 74 s., [1] k. mapa złoż.: il. kolor.; 21 cm

SZPITAL Powiatowy w Międzyrzeczu i jego pracownicy w obiektywie Mariana Stoińskiego / wybór i oprac. Paweł Stoiński; fot.: Marian Stoiński, Paweł Stoiński, z archiwum szpitala. – Przytoczna: Wydawnictwo Migdał, 2009. – 128 s.: il. w tym kolor.; 31 cm

TURECZEK Marceli: O cesarzu Francuzów w Międzyrzeczu – dawniej i współcześnie. – Il. // *Siedlisko*. – 2009, nr 6, s. 8–13

TURECZEK Marcelei: Wzorcowe muzeum? // *Kurier Międzyrzecki*. – 2009, nr 5, s. 4
Głos w dyskusji na temat funkcjonowania Muzeum w Międzyrzeczu

WRÓBLAK Iwona: Turnieje rycerskie na Zamku. – Il. // *Kurier Międzyrzecki*. – 2009, nr 7, s. 15

Bractwo Rycerzy Ziemi Międzyrzeckiej organizuje turnieje na zamku w Międzyrzeczu

WRÓBLAK Iwona: Ziemia Międzyrzecka w przeszłości: VII sesja historyczna // *Kurier Międzyrzecki*. – 2009, nr 8, s.12

ZIELONKA Aleksander: Na międzyrzeckich tropach Eskulapa. – Międzyrzec; Przytoczna: Wydawnictwo „Migdał”, 2009. –131 s.: il. (w tym kolor.); 24 cm

ZIEMIA Międzyrzecka w przeszłości. T. 7 / red. Bogusław Mykietów, Marcelei Turczek; [tł. Adriana Topczewska]. – Międzyrzec: Muzeum w Międzyrzeczu, 2009. –185 s.: il.; 30 cm.

Zawiera: Słowo wstępne. – Tadeusz Łaskiewicz: Edward Dąbrowski (1921–2007) – badacz najdawniejszej przeszłości Ziemi Międzyrzeckiej. – Agnieszka Indycka: Materiały wczesnośredniowieczne ze stanowiska 48 w Międzyrzeczu – wyniki badań ratowniczych w formie nadzoru archeologicznego nad pracami ziemnymi na terenie działki 283/3, ul. Wybudowanie, gmina Międzyrzec w województwie lubuskim. – Maksymilian Frąckowiak: Znaleźiska monet z Międzyrzecza i okolic. – Jakub Adamski: Architektura kościoła farnego p.w. św. Mikołaja w Skwierzynie w kontekście hal z poligonalnym chórem zintegrowanym w Wielkopolsce. – Ryszard Patorski: O niektórych elementach wystroju elewacji wschodniej kościoła św. Jana Chrzciciela w Międzyrzeczu. – Krzysztof Michałowicz: Fortyfikacje miejskie na pograniczu wielkopolsko-marchijskim. Wstęp do badań. – Kamil Szpotkowski: Pożywienie ludności na zamku i w folwarku w Międzyrzeczu w XVI i XVII wieku. – Andrzej Kirmiel: Żydzi w Brójcach. – Robert Michalak: Linia kolejowa Międzyrzec – Toporów. – Robert Romuald Kufel: Polegli w czasie II wojny światowej, którzy zostali zapisani w katolickich księgach parafialnych w Międzyrzeczu (1939-1945). – Grzegorz Urbanek: Kilka uwag na temat obiektów bojowych Frontu Fortecznego Łuku Odry-Warty, zlokalizowanych w wale przeciwpowodziowym rzeki Warty. – Maksymilian Frąckowiak: Historia na drzewach zapisana. Przyczynek do poznania dziejów MRU na podstawie napisów zachowanych na bukach w pobliżu Chyciny. – Andrzej Chmielewski: Wkroczenie Armii Czerwonej do Międzyrzecza w 1945 roku we wspomnieniach kolejowego robotnika przymusowego Pawła Pośpiesznego. – Daniel Koteluk, Stanisław Matusiak: Z dziejów Ochotniczych Straży Pożarnych w gminie Trzciel w latach 1995-2002. – Łukasz Bednarek: Rysunki Alfa Kowalskiego w zbiorach Muzeum w Międzyrzeczu. – Marcelei Turczek: Muzeum w Międzyrzeczu. O niektórych problemach funkcjonowania muzealnictwa w województwie lubuskim

ŻANKOWSKI Ryszard, GOREK Przemysław: Malowidła ścienne z 1545 roku, odkryte latem br. w prezbiterium kościoła pw. św. Jana Chrzciciela w Międzyrzeczu: wstępne rozpoznanie zagadnień historycznych, formalnych i ikonograficznych: prezentacja problematyki konserwatorskiej. – Il. // *Lubuskie Materiały Konserwatorskie*. – T. 6 (2009), s. 30-37

Moryń (woj. zachodniopomorskie)

BIRANOWSKA-KURTZ Alicja: Rozwój przestrzenny Morynia od średniowiecza do współczesności // *Przegląd Zachodniopomorski*. – R. 24 (2009), z. 3, s. 51-75

Murzynowo

DAHMS Paul: Die modernste Ziegelei Deutschlands // *Heimatblatt*. – 2009, nr 39, s. 14

Cegielnia w Murzynowie przed 1945 r. (przedruk artykułu z „Landsberger General-Anzeiger” z dn. 9.09.1926 r.)

Myślibórz (woj. zachodniopomorskie)

BOŃCZUK Leszek: Śladami Dariusa i Girenasa: zdobywcy Atlantyku... – [Cz. 1-5]. – Il. // *Ziemia Gorzowska*. – 2009, nr 25, s. 4; nr 26, s. 11; nr 27, s. 1; nr 28, s. 11; nr 29, s. 11

76. rocznica śmierci litewskich lotników Stepasa Dariusa i Stasysa Girenasa

RINGWELSKA Helena: Powiatowi stuknęło 10 lat // *Myśliborskie Wieści*. – 2009, nr 3, s. 4-5

Powstanie powiatu myśliborskiego

Nowe Gorzycko

NOWE Gorzycko. – (Sołectwa; cz. 7). – Il. // *Wieści Gminne z Pszczewa i Okolic*. – 2009, nr 8, s. 2

Historia wsi Nowe Gorzycko położonej koło Pszczewa

Nowiny Wielkie

MADAJEWSKI Hans: Jahre meines Lebens. – (Aus der Geschichte unserer Heimat). – Il. // *Heimatblatt*. – 2009, nr 39, s. 27-31

Wspomnienia z dzieciństwa spędzonego w Döllensradung (Nowiny Wielkie), aż do wysiedlenia w 1945 r.

THIELMANN Walter: Der Briefträger von Döllensradung. – (Aus der Geschichte unserer Heimat). – Il. // *Heimatblatt*. – 2009, nr 38, s. 28-29

Listonosz z Döllensradung (Nowin Wielkich) w latach 1918-1945

Ośno Lubuskie

[BIELECKA Beata]: Wypromują zabytki / (beb) // *Gazeta Lubuska*. (Wyd. D). – 2009, nr 59, s. 5d

Ośno Lubuskie w polsko-niemieckim projekcie „Nawigacja w czasie i przestrzeni”

Policko

POLICKO. – (Sołectwa; cz. 2). – Il. // *Wieści Gminne z Pszczewa i Okolic*. – 2009, nr 3, s. 2

Historia wsi Policko

Przelewice (woj. zachodniopomorskie)

LEBENDER Eberhard: Historia pewnej zachodniopomorskiej wsi oraz związanego z nią majątku szlacheckiego: Przelewice w powiecie pyrzyckim i ich 650-letnia historia: poruszająca opowieść o szlachcicach i chłopach, o sumiennym pruskim urzędniku, o pewnym księciu i jego kochance i o przemysłowcu, który swój park ukochał ponad wszystko / [tł. na jęz. pol. Hanna Szura]. – Wyd. 2. – [S.l.]: [s. n.], [2006]. – 199 s.: il.; 24 cm

Przewóz

MALINOWSKI Lech: Przewóz i okolice: dawniej i dziś. – Wyd. 2 popr. i uzup. – Przewóz: Urząd Gminy, 2009. – 135, [1] s.: il. (w tym kolor.); 23 cm

Pyrzyce (woj. zachodniopomorskie)

GOCLIK Jerzy: Długo oczekiwana. – Il. // *Gazeta Ziemi Pyrzyckiej*. – 2009, nr 7, s. 5
Promocja monografii Edwarda Rymara pt. „Pyrzyce i okolice poprzez wieki”

RYMAR Edward: Ciekawostki: jak na Wodzyńskiego u wicepremiera się poskarżono. – [Cz. 3]. – (Z akt pyrzyckiej bezpieki; cz. 11) // *Gazeta Ziemi Pyrzyckiej*. – 2009, nr 9, s. 4

Franciszek Wodzyński, działacz sportowy w Pyrzycach

RYMAR Edward: Ciekawostki z lat 1945–1947. – [Cz. 2]. – (Z akt pyrzyckiej bezpieki; cz. 8) // *Gazeta Ziemi Pyrzyckiej*. – 2009, nr 6, s. 4

RYMAR Edward: Pyrzyccy szefowie SB 1957–1990. – (Z akt pyrzyckiej bezpieki; cz. 9) // *Gazeta Ziemi Pyrzyckiej*. – 2009, nr 7, s. 4

Szefowie SB w Pyrzycach Roman Nowiński, Władysław Trafarski, Kazimierz Furmański, Florian Geisler, Jerzy Marciniak

RYMAR Edward: Pyrzyce i okolice poprzez wieki. T. 1, Do roku 1950. – Pyrzyce: Pyrzycka Biblioteka Publiczna, 2009. – 415 s.: il. (w tym kolor.); 31 cm

RYMAR Edward: Pyrzyckie PSL (Mikołajczyka). – (Z akt pyrzyckiej bezpieki; cz. 10) // *Gazeta Ziemi Pyrzyckiej*. – 2009, nr 8, s. 4–5

Represje UB na pyrzyckiej PSL

RYMAR Edward: Wielkanoc w Pyrzykiem // *Gazeta Ziemi Pyrzyckiej*. – 2009, nr 4, s. 5
Folklor w rejonie Pyrzyk

Rańsko

RAŃSKO. – (Sołectwa; cz. 8). – Il. // *Więści Gminne z Pszczewa i Okolic*. – 2009, nr 9, s. 2
Historia wsi Rańsko koło Pszczewa

Rokitno

[BROŻEK Dariusz]: Ratujmy organy / (dab). – Il. // *Tygodnik Lubuski*. – 2009, nr 52, s. 3
Zabytkowe organy z warsztatu Disne (Berlin) w Rokitnie

Santok

KRZYŻANOWSKI Jerzy: Z Polesia do Santoka – Albin Kryszko: ludzie, których powinniśmy poznać. – Il. // *Ziemia Gorzowska*. – 2009, nr 10, s. 6
Książka byłego naczelnika gminy Santok pt. „Moje wspomnienia z Polesia”

PYTLAK Małgorzata: Obchody jubileuszu 30 lat Muzeum Grodu w Santoku. – Il. // *Czas i Przestrzeń*. – 2009, nr 13, s. 11

Silna

LEŚNY Franciszek: Silna. – Pszczew: Drukarnia–Międzychód, 2009. – 28 s.: il.; 21 cm

Skwierzyna

KUŹMICZ Jerzy: Sentymentalna galeria. – [Cz. 1]. – Il. // *Okolice Skwierzynne*. – 2009, nr 1-2, s. 25–26
Historia Skwierzyny na zdjęciach i pocztówkach

KUŹMICZ Jerzy: Sentymentalna galeria. – [Cz. 2] // *Okolice Skwierzynne*. – 2009, nr 3-4, s. 15
Historia Skwierzyny na fotografiach i pocztówkach. Lata 50. i 60.

KUŹMICZ Jerzy: Sentymentalna galeria. – [Cz. 3]. – Il. // *Okolice Skwierzynne*. – 2009, nr 5-6, s. 24

KUŹMICZ Jerzy: Sentymentalna galeria. – [Cz. 4] // *Okolice Skwierzynne*. – 2009, nr 7-10, s. 19
Fotografie pracowników Tartaku Skwierzyna

KUŹMICZ Jerzy: Sentymentalna galeria. – [Cz. 5] // *Okolice Skwierzynne*. – 2009, nr 11-12, s. 33
Fotografie z lat 1957-1959

KUŹMICZ Jerzy: To już 15 lat // *Okolice Skwierzynne*. – 2009, nr 7-10, s. 16
15 lat gazety „Okolice Skwierzynie”

MAŃCZAK Maciej: Prace archeologiczne na terenach obwodnicy. – Il. // *Okolice Skwierzynne*. – 2009, nr 1-2, s. 31-32
Znaleziska archeologiczne na placu budowy obwodnicy w okolicach Skwierzyny

WASILUK Helena: Marzenia wiejskiej dziewczynki. – Il. // *Okolice Skwierzynne*. – 2009, nr 1-2, s. 11-13
Historia Heleny Wasiluk, zasłużonej nauczycielki, mieszkanki Skwierzyny od 1945 r.

Sława

CZYŻNIEWSKI Tomasz: Tajemnice krypty. – Il. // *Tygodnik Lubuski*. – 2009, nr 53, s. 3
Kościół w Sławie

Słońsk

BIELECKA Beata: Sonnenburg to było piekło. – Il. // *Gazeta Lubuska*. (Wyd. D). – 2009, nr 252, s. 13
Historia obozu koncentracyjnego w Sonnenburgu

Sołun

SOŁUŃ. – (Sołectwa; cz. 10). – Il. // *Wieści Gminne z Pszczewa i Okolic*. – 2009, nr 11, s. 2
Historia wsi Sołun koło Pszczewa

Stare Bielice

KĘDZIERSKI Ludwik: Życie gospodarcze w Starych Bielicach do 1945 roku. – Il. // *Kwartalnik Drezdenecki*. – 2009, nr 4, s. 4

Stoki

STOKI. – (Sołectwa; cz. 5). – Il. // *Wieści Gminne z Pszczewa i Okolic.* – 2009, nr 6, s. 2
Historia wsi Stoki koło Pszczewa

Strzelce Krajeńskie

GRALIŃSKI Grzegorz: Na kościelnej wieży rozbrzmiewa hejnał. – Il. // *Ziemia Strzelecka.* – 2009, nr 6, s. 22

Hejnał miejski w Strzelcach Krajeńskich

GRALIŃSKI Grzegorz: Rozsławili miasto muzyką i śpiewem. – Il. // *Ziemia Strzelecka.* – 2009, nr 7, s. 9

50 lat strzeleckiego Domu Kultury

KARKOSZKA Mateusz: Lubuskie Carcassonne. – Il. // *Ziemia Strzelecka.* – 2009, nr 18, s. 9

Wystawa zdjęć ukazujących mury obronne w Strzelcach Krajeńskich w WiMBP w Gorzowie Wlkp.

KWIATKOWSKI Krzysztof: Miejska Rada Narodowa w Strzelcach Krajeńskich w latach 1945–1947. – Il. // *Ziemia Strzelecka.* – 2009, nr 2, s. 9

LUBUSKIE Carcassonne: średniowieczne fortyfikacje Strzelec Krajeńskich / [tekst i koncepcja wydawnictwa Błażej Skaziński]. – Strzelce Krajeńskie; Dębno: LM DESIGN Leszek Włodkowski-Moszej, 2009. – 80 s.: il.; 23 cm

STRZELCE Krajeńskie / aut. oprac. Grzegorz Graliński, Paweł Gzyl; tł. Marek Kiona, Sebastian Rzepka. – Strzelce Krajeńskie: Urząd Miejski, 2009. – 38 s.: il. kolor.; 23 cm

Sulęcín

[HACZEK Zdzisław]: Historyczne wydarzenie / Hak. – Il. // *Ziemia Gorzowska.* – 2009, nr 19, s. 6

Otwarcie Centrum Współpracy Polsko-Niemieckiej w odrestaurowanym budynku Domu Joannitów w Sulęcínie

SULĘCÍN: od pradziejów do czasów zimnej wojny / [red. Błażej Skaziński; tł. niem. Dominika Piotrowska]. – Sulęcín: Urząd Miejski, 2009. – 106 s.: il.; 24 cm

Zawiera: Michał Deptuch: Słowo wstępne. – Przemysław Kłosowski: Słowianie i templariusze. Tajemnica lasu między Wielowsią a Templewem. – Sławomir Górka, Christof Krauskopf: Ślady kultu ognia. na kościele pw. św. Mikołaja w Sulęcínie. – Dominika Piotrowska: Próba rekonstrukcji średniowiecznego ołtarza z kościoła pw. św. Mikołaja w Sulęcínie. – Błażej Skaziński: Panorama Sulęcína Daniela Petzolda (1710–1715). – Wolfgang J. Brylla: Pod Gwiazdą Świętego Jana. O sulęcínskiej łoży. – Robert M. Jurga: Wolkodaw – tajna radziecka baza magazynowa broni jądrowej koło Trzemeszna Lubuskiego. – Werner Vogel: Historia i zadania Domu Brandenburskiego. – Aneks: Pamiątki z dawnego Sulęcína

Szarcz

SZARCZ. – (Sołectwa; cz. 4). – Il. // *Więści Gminne z Pszczewa i Okolic.* – 2009, nr 5, s. 2

Dzieje wsi Szarcz, położonej koło Pszczewa

Świechocin

ŚWIECHOCIN. – (Sołectwa; cz. 3). – Il. // *Więści Gminne z Pszczewa i Okolic.* – 2009, nr 4, s. 2

Świechocin – historia wsi

Świecko

BIELECKA Beata: Oni chcą zachować pamięć o miejscu wielkiego okrucieństwa. – Il. // *Gazeta Lubuska (Wyd. D).* – 2009, nr 272, s. 5d

Projekt upamiętnienia więzionych w obozie pracy wychowawczej Oderblick w Świecku

Święty Wojciech

ŁASZKIEWICZ Tadeusz: Święty Wojciech: 750 lat (i dużo więcej!) podmiędzyrzeczkiej wsi // *Kurier Międzyrzecki.* – 2009, nr 9, s. 4

Historia wsi Święty Wojciech koło Międzyrzecza

Tarnów

SCHIMMEL Herbert: Gemeinsame Projekte in Tornow. – (Aus der Arbeit der BAG). – Il. // *Heimatblatt.* – 2009, nr 39, s. 12

Restauracja pomnika pamięci ofiar I wojny światowej i nagrobków z dawnego cmentarza

Urad

AURITH – zwei Dörfer an der Oder = Urad – dwie wioski nad Odrą / ein Buch von Anschlaege.de – Fot. und Gestaltung und Tina Veihelmann –Text; [Übers. der Texte vom Dt. ins Pol. Tomasz Sosiński]. – 2., korigierte Aufl. – Potsdam: Deutsches Kulturforum Östliches Europa, [2009]. – 120, 120 s.: il. kolor.; 23 cm

Witnica

BARAŃSKI Dariusz: Nagroda dla Zbigniewa Czarnucha. – Il. // *Gazeta Wyborcza.* – 2009, dod. *Gorzów Wlkp.* [13 październik 2009], s. 2

Nagroda honorowa dla Zbigniewa Czarnucha, historyka i regionalisty z Witnicy

HASSE-DRESING Ursula, GREULING Christa, SCHIMMEL Herbert: Gratulation. – (Wege zueinander). – Il. // *Heimatblatt*. – 2009, nr 39, s. 42
Przyznanie Zbigniewowi Czarnuchowi nagrody im. Georga Dehio 2009

KOLEJNA nagroda Zbigniewa Czarnucha / ar. – Il. // *Wiadomości Witnickie*. – 2009, nr 2/3, s. 22
Nominacja do Lubuskiego Wawrzynu Naukowego za książkę „Ujarzmianie rzeki. Człowiek i woda w rejonie Ujścia Warty”

SCHROETER Ulrich: Die Sammlung deutscher Grabsteine in Vietz: Sachstand – Bewertung – Ausblick. – (Die Gemeinden unserer Heimat). – Il. // *Heimatblatt*. – 2009, nr 39, s. 54-59
Stan obecny niemieckich nagrobków w Witnicy

SCHROETER Ulrich: Hoher deutscher Kulturpreis für einen „deutsch-polnischen Brückenmenschen”, für Zbigniew Czarnuch. – (Wege zueinander). – Il. // *Heimatblatt*. – 2009, nr 39, s. 38-40
Nagroda im. Georga Dehio dla Zbigniewa Czarnucha

SCHRÖDER Dietrich: Ein Weiser erklärt die Welt. – (Wege zueinander). – Il. // *Heimatblatt*. – 2009, nr 39, s. 41-42
Park Drogowskaszów w Witnicy i jego twórca Zbigniew Czarnuch

VERLEIHUNG des Georg Dehio-Kulturpreises 2009. – (Wege zueinander) // *Heimatblatt*. – 2009, nr 39, s. 41
Przyznanie nagrody im. Georga Dehio 2009 witnickiemu regionaliście Zbigniewowi Czarnuchowi

ZBIGNIEW Czarnuch laureatem nagrody Niemieckiego Forum Kultury. – Il. // *Museion*. – 2009, nr 26, s. 22

ZBIGNIEW Czarnuch nagrodzony, Park Drogowskaszów doceniony // *Wiadomości Witnickie*. – 2009, nr 4, s. 19
Zbigniew Czarnuch uhonorowany niemiecką nagrodą kulturalną za rok 2009 – Georg Dehio-Kulturpreis, przyznawaną przez Niemieckie Forum Kultury Europy Środkowej i Wschodniej

Zielomyśl

ZIELOMYŚL. – (Sołectwa; cz. 9). – Il. // *Więści Gminne z Pszczewa i Okolic*. – 2009, nr 10, s. 2
Historia wsi Zielomyśl koło Pszczewa

oprac. Grażyna Kostkiewicz-Górska i Danuta Zielińska